

ਭਾਸ਼ਾ ਫੈਕਲਟੀ

2024-26 ਦੇ ਬੈਚ ਲਈ

ਸਿਲੇਬਸ

(CREDIT BASED EVALUATION AND GRADING SYSTEM)

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੋਡ : MAPB

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਨਾਮ

ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ

(ਸਮੇਸਟਰ: I-IV)



ESTD. 1892

ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਐਨ ਵਿਭਾਗ

ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

- Note: (a) Copy rights are reserved. Nobody is allowed to print it in any form.
(b) Subject to change in the syllabi at any time.
(c) Please visit the College website time to time.

DEPARTMENT OF PUNJABI STUDIES
KHALSA COLLEGE AMRITSAR

Programme Name	M. A. Punjabi
Programme Code	MAPB
ਯੋਗਤਾ : ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੈਚੂਲਰ ਡਿਗਰੀ ਵਿਚੋਂ ਕੁੱਲ 50% ਅੰਕ (SC/ST ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ 45% ਅੰਕ) ਜਾਂ ਬੀ. ਏ. ਆਨਰਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ/ਬੀ. ਏ. ਇਲੈਕਟਿਵ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਂ ਫੰਕਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚੋਂ 45% ਅੰਕ। (ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਯੋਗਤਾ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।)	

S.No.	PROGRAMME OBJECTIVES
1.	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ, ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਡੂੰਘੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
2.	ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਸਾਹਿਤ-ਅਧਿਐਨ, ਲੋਕਧਾਰਾ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਆਦਿ ਖੇਤਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
3.	ਸਾਹਿਤਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਆਦਿ ਪਾਠਾਂ ਵਿਚੋਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੇ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਜ਼ਰੀਏ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
4.	ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਮਾਜ, ਧਰਮ, ਆਰਥਿਕਤਾ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਰਾਜਨੀਤੀ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਆਦਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਅੰਤਰ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਧਾਰਕ ਬਣਦਾ ਹੈ।
5.	ਇਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
6.	ਅਧਿਐਨ, ਅਧਿਆਪਨ ਅਤੇ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕਤਾ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
7.	ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਹਿਤਕ, ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੇ ਨਜਿੱਠਣ/ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
8.	ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਿੰਟ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ (ਸੰਪਾਦਨ, ਪੱਤਰਕਾਰੀ, ਟਾਈਪਿੰਗ, ਐਂਕਰਿੰਗ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਆਦਿ) ਵਿਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
9.	ਲੋਕ-ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਅਨੁਵਾਦਕ, ਅਧਿਆਪਕ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਕਾਲਮ ਨਵੀਸ, ਪੱਤਰਕਾਰ, ਵੈੱਬ ਲੇਖ ਸਿਰਜਕ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਵਿਵਸਾਇਕ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
10.	ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਅਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਦੌਰ 'ਚ ਸਾਹਿਤਕ ਪਾਠਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮਨੁੱਖ ਬਣਦਾ ਹੈ।
11.	ਇਹ ਡਿਗਰੀ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਨੈੱਟ ਅਤੇ ਜੇ.ਆਰ.ਐਫ. ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਨੈੱਟ ਪਾਸ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਡਿਗਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇ.ਆਰ.ਐਫ. ਦੇ ਨਾਲ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਨੈੱਟ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ ਲੈ ਕੇ ਪੀਐੱਚ.ਡੀ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਲਈ ਖੋਜ-ਕਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

S. No.	PROGRAMME SPECIFIC OUTCOMES (PSOS)
PSO-1	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੱਧਕਾਲੀ, ਆਧੁਨਿਕ ਅਤੇ ਕਲਾਸਿਕ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਉਤਪਤੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਅਧਿਐਨ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
PSO-2	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਧਾਵਾਂ- ਆਧੁਨਿਕ ਕਵਿਤਾ, ਨਾਵਲ, ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ, ਨਾਟਕ, ਵਾਰਤਕ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀਆਂ ਵਿਹਾਰਕ ਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਮਾਹਰ ਬਣਦਾ ਹੈ।
PSO-3	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ, ਲੋਕਧਾਰਾ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਰਦੂ ਜ਼ਬਾਨ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।
PSO-4	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ, ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਹਿਲੂ, ਧਰਮ, ਮਾਸ ਮੀਡੀਆ (ਪ੍ਰਿੰਟ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ) ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਡੂੰਘੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਅੰਤਰ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਧਾਰਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
PSO-5	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਰਵਾਸੀ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੰਤਰ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਵਿਸ਼ੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

Course Scheme for Credit-Based Evaluation Grading System (CBEGS) in

M.A. Punjabi Programme

ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਕੋਰਸ ਸਕੀਮ

SEMESTER-I

Course Code	Course Name	Hours / week	Credits Distribution				Marks Distribution				Page No.
			L	T	P	Total Credits	Th	Pr	IA	Total	
MC : Major Courses											
MPBI-4101	ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ	05	04	01	0	05	75	0	25	100	1-2
MPBI-4102	ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ	05	04	01	0	05	75	0	25	100	3-4
MPBI-4103	ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ	05	04	01	0	05	75	0	25	100	5-6
MPBI-4104	ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ	05	04	01	0	05	75	0	25	100	7-8
Credits (Major Courses)						20				400	
MS : Minor Stream (Any One of the following)											
MPBI-4105A	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ	03	02	0	1	03	25	12	13	50	9-10
MPBI-4105B	ਖੋਜ-ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ										11-12
IDC : Inter-Disciplinary Courses (Any One of the following)											
MPBI-4106A	ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ	03	02	01	0	03	37	0	13	50	13-14
MPBI-4106B	ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (1801-1900)										15-16
TOTAL CREDITS & MARKS IN SEMESTER-I						26				500	

SEMESTER-II

Course Code	Course Name	Hours / week	Credits Distribution				Marks Distribution				Page No.
			L	T	P	Total Credits	Th	Pr	IA	Total	
MC : Major Courses											
MPBI-4207	ਭਗਤ ਬਾਣੀ	05	04	01	0	05	75	0	25	100	17-18
MPBI-4208	ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਅਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਾਵਿ	05	04	01	0	05	75	0	25	100	19-20
MPBI-4209	ਖੋਜ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਲੋਚਨਾ	05	04	01	0	05	75	0	25	100	21-22
Credits (Major Courses)						15				300	
MS : Minor Stream (Any One of the following)											
MPBI-4210A	ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ	04	04	0	0	04	75	0	25	100	23-24
MPBI-4210B	ਅਧਿਐਨ ਤਕਨੀਕਾਂ										25-26
IDC : Inter-Disciplinary Courses (Any One of the following)											
MPBI-4211A	ਪਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਵਾਸ	03	02	01	0	03	37	0	13	50	27-28
MPBI-4211B	ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (1901-2000)										29-30
AEC : Ability Enhancement Course (Any One of the following)											
MPBI-4212A	ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਲੇਖਣ	02	02	0	0	02	37	0	13	50	31-32
MPBI-4212B	ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ										33-34
TOTAL CREDITS & MARKS IN SEMESTER-II						24				500	

**M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEGS)**

**Semester-I
MAJOR COURSE
ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ
MPBI-4101**

Credit & Marks Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/Hours per week	Credit distribution			Total Marks 100		Time allowed in Exam	Eligibility criteria
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment		
ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ MPBI-4101	75	5	4	1	0	75	25	3 hours	UG pass in any stream with 50% marks or 45% in Elect. Punjabi

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਮੂਲ ਸੰਕਲਪਾਂ ਦੀ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਸੂਝ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਰੂਪਾਕਾਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੂਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਧ ਗੋਸਟਿ, ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਮਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- CO 1 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।
CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਿਧ ਗੋਸਟਿ ਬਾਣੀ ਦੀ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਸੂਝ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਰੂਪਾਕਾਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।
CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੁਖਮਨੀ ਬਾਣੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਕਲਪਾਤਮਿਕ ਸੂਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।
CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 15-15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 10 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ (MCQ) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 75+25=100 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ	: ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ	: ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ	: ਸਿਧ ਗੋਸਟਿ	: ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ	: ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ	: ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ	: ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਸਲੋਕ	: ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ : ਇਤਿਹਾਸ
 ਅ. ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ : ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
 ਏ. ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ : ਰੂਪਾਕਾਰ
 ਸ. ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ : ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ੳ. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ	: ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਬਾਣੀ
ਅ. ਸਿਧ ਗੋਸਟਿ	: ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
ੲ. ਸਿਧ ਗੋਸਟਿ	: ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਰਿਪੇਖ
ਸ. ਸਿਧ ਗੋਸਟਿ	: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ੳ. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ	: ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਬਾਣੀ
ਅ. ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ	: ਜੀਵਨ ਜਾਚ
ੲ. ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ	: ਮੂਲ ਸੰਕਲਪ
ਸ. ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ	: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ੳ. ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ	: ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਬਾਣੀ
ਅ. ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਸਲੋਕ	: ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
ੲ. ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਸਲੋਕ	: ਨਾਸ਼ਮਾਨਤਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
ਸ. ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਸਲੋਕ	: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਕੋਹਲੀ, ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ: ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (ਪੁਰਾਤਨ ਕਾਲ), ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪ੍ਰੋ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਆਦਿ ਬੀੜ ਬਾਰੇ, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ, ਗੁਰਮਤਿ: ਇਕ ਅਧਿਐਨ, ਲੋਕਾਇਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ, ਮੁੰਦਾਵਣੀ: ਇਤਿਹਾਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਗੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ ਚਿੰਤਨ, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਕੌਰ ਜੱਗੀ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜਾਚਕ ਗਿਆਨੀ, ਸਰਬੋਤਮਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਣੀ ਸੰਸਾਰ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਸ਼ਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ, ਵੈੱਲਵਿਸ਼ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- _____, ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ: ਜੁਗਤ ਤੇ ਪਾਸਾਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ।
- ਜੋਧ ਸਿੰਘ (ਭਾਈ), ਗੁਰਮਤਿ ਨਿਰਣੈ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਆਧਾਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਚਿੰਤਨ ਤੇ ਕਲਾ, ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਧਿਐਨ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਗੁਰਬਾਣੀ ਚਿੰਤਨ ਤੇ ਕਲਾ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ: ਜੀਵਨ ਚਿੰਤਨ ਤੇ ਬਾਣੀ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਡਾ. ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਸਿਧ ਗੋਸਟਿ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੇਖ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਡਾ. ਸ਼ਸੀ ਬਾਲਾ, ਸਿਧ ਗੋਸਟਿ : ਬਹੁਪੱਖੀ ਅਧਿਐਨ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਿਧ ਗੋਸਟਿ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
- ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਿੱਲ, ਬਾਣੀ ਵਿਵੇਚਨ, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- _____, ਬਾਣੀ ਸਾਰ, ਨਵਯੁੱਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- _____, ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਧਿਐਨ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਦਿੱਲੀ।

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ:

- ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ, ਬਾਣੀ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਅੰਕ 58, ਸਤੰਬਰ 2003, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

**M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEGS)**

**Semester-I
MAJOR COURSE
ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ
MPBI-4102**

Credit & Marks Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/ Hours per week	Credit distribution			Total Marks 100		Time allowed in Exam	Eligibility criteria
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment		
ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ MPBI-4102	75	5	4	1	0	75	25	3 hours	UG pass in any stream with 50% marks or 45% in Elect. Punjabi

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਫੀ-ਕਾਵਿ ਪਰੰਪਰਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ-ਕਾਵਿ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ-ਕਾਵਿ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਉਸ ਪਿੱਛੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਮਾਜਕ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ-ਕਾਵਿ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

CO 1 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੂਫੀ-ਕਾਵਿ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ-ਕਾਵਿ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਅਧਿਆਤਮਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਵੇਕ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਦੌਰ ਦੇ ਸੂਫੀ ਕਵੀਆਂ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ, ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ ਅਤੇ ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਕਲਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਸੂਝ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।

CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਾਵਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਵਰਤਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 15-15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 10 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 75+25 = 100 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ : ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਸਲੋਕ : ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : ਸ਼ੀਹਰਫੀਆਂ : ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : ਕਾਫੀਆਂ : ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ੳ. ਸੂਫੀਵਾਦ: ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖ ਅਤੇ ਰੂਪਾਕਾਰ

ਅ. ਇਸਲਾਮ ਅਤੇ ਸੂਫੀਵਾਦ

ੲ. ਸੂਫੀਮਤ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸ

ਸ. ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਅ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ੳ. ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ	: ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਫ਼ਰੀਦ ਬਾਣੀ	: ਸੂਫ਼ੀ ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਸਦਾਚਾਰਕ ਪੱਖ
ੲ. ਫ਼ਰੀਦ ਬਾਣੀ	: ਦੁੱਖ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ
ਸ. ਫ਼ਰੀਦ ਬਾਣੀ	: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ੳ. ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ	: ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਸ਼ੀਹਰਫ਼ੀਆਂ ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ	: ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਪਾਸਾਰ
ੲ. ਸ਼ੀਹਰਫ਼ੀਆਂ ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ	: ਬਿਰਹਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
ਸ. ਸ਼ੀਹਰਫ਼ੀਆਂ ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ	: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ੳ. ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ	: ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਕਾਫ਼ੀਆਂ ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ	: ਸੂਫ਼ੀ ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ
ੲ. ਕਾਫ਼ੀਆਂ ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ	: ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
ਸ. ਕਾਫ਼ੀਆਂ ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ	: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਗੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਸੂਫ਼ੀਵਾਦ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- _____, ਸੂਫ਼ੀਵਾਦ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਸੂਫ਼ੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਅਤੇ ਸਾਧਕ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, ਸੂਫ਼ੀਮਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ,
- ਪਰਬਜੀਤ ਕੌਰ, ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ ਬਾਣੀ ਚੇਤਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਹ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਬ੍ਰਹਮਜਗਦੀਸ਼, ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਸਲੋਕ ਬਾਬਾ ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ: ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਪਾਠ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ, ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ: ਜੀਵਨ, ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਰਚਨਾ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਕਲਾਮ ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ, ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਕਾਲਾ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਕਾਵਿ ਲੋਕ, ਨਿਉ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ।

**M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEGS)**

**Semester-I
MAJOR COURSE
ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ
MPBI-4103**

Credit & Marks Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/Hours per week	Credit distribution			Total Marks 100		Time allowed in Exam	Eligibility criteria
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment		
ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ MPBI-4103	75	5	4	1	0	75	25	3 hours	UG pass in any stream with 50% marks or 45% in Elect. Punjabi

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਪੱਖ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧ ਅਤੇ ਮੈਟਾ-ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਚੱਲਦੇ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਦਾਂ, ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੱਛਮ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨ ਭਾਰਤੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀਆਂ ਛੇ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

CO 1 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝੇਗਾ।

CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਪਰਖਣ ਦੀ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਆਲੋਚਨਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 15-15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 10 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 75+25=100 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ : ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : ਸਾਹਿਤਕ ਵਾਦ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : ਪੱਛਮੀ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ:

ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ, ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸਮਾਜ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸ਼ਖਸੀਅਤ, ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਆਲੋਚਨਾ, ਮੈਟਾ ਆਲੋਚਨਾ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਸਾਹਿਤਕ ਵਾਦ:

ਸਨਾਤਨਵਾਦ, ਰਹੱਸਵਾਦ, ਰੁਮਾਂਸਵਾਦ, ਯਥਾਰਥਵਾਦ, ਅਸਤਿਤ੍ਵਵਾਦ, ਮਾਰਕਸਵਾਦ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ:

ਕਾਵਿ ਦਾ ਸਰੂਪ, ਕਾਵਿ ਦੀ ਆਤਮਾ, ਕਾਵਿ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਕਾਵਿ ਦੇ ਭੇਦ, ਕਾਵਿ-ਰੂਪ
ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ: ਰਸ, ਪੁਨੀ, ਅਲੰਕਾਰ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਪੱਛਮੀ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ:

ਅਰਸਤੂ (ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਸਿਧਾਂਤ, ਅਨੁਕਰਣ, ਵਿਰੋਚਨ), ਲੌਜਾਈਨਸ (ਉੱਦਾਤ)

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, **ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, **ਸਾਹਿਤ ਵਿਗਿਆਨ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, **ਸਾਹਿਤ ਸ਼ਾਸਤਰ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, **ਉੱਦਾਤ ਬਾਰੇ** (ਅਨੁ.) ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ, **ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ: ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸੰਦਰਭ**, ਰਘੁਬੀਰ ਰਚਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, **ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ**, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਸੁਕਦੇਵ ਸ਼ਰਮਾ, **ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ (ਸੰਪਾ.), **ਸਾਹਿਤ ਕੋਸ਼: ਪਰਿਭਾਸ਼ਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, **ਸਾਹਿਤਿਆਰਥ**, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, **ਵਾਦ ਚਿੰਤਨ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ, **ਪੱਛਮੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ, **ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪਰਖ**, ਵਰਲਡ ਬੁੱਕ ਸੈਂਟਰ, ਦਿੱਲੀ।
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, **ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ:

- **ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ** (ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ), ਅੰਕ 69, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- **ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ** (ਸਾਹਿਤਕ ਵਾਦ ਅੰਕ), ਅੰਕ 31-32, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEGS)

Semester-I
MAJOR COURSE
ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ
MPBI-4104

Credit & Marks Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/ Hours per week	Credit distribution			Total Marks 100		Time allowed in Exam	Eligibility criteria
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment		
ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ MPBI-4104	75	5	4	1	0	75	25	3 hours	UG pass in any stream with 50% marks or 45% in Elect. Punjabi

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਹਿਜ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਸਮਝ ਹਾਸਲ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਰਹੂ-ਰੀਤਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

CO 1 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੀ ਮੂਲ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।

CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਹਿਤ ਵੰਨਗੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲੋਕ ਧਰਮ, ਲੋਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਰਹੂ-ਰੀਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਿਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।

CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲੋਕ ਕਲਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 15-15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 10 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 75+25=100 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ : ਲੋਕਧਾਰਾ, ਲੋਕਧਾਰਾ-ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਖੇਤਰ, ਲੋਕਧਾਰਾ-ਸ਼ਾਸਤਰ।

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ, ਲੋਕ-ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ, ਲੋਕ-ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ।

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : ਲੋਕ-ਧਰਮ, ਲੋਕ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਰਹੂ-ਰੀਤਾਂ।

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : ਲੋਕ-ਕਲਾ : ਵੰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ।

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਲੋਕਧਾਰਾ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੰਕਲਪ
ਅ. ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਖੇਤਰ
ੲ. ਲੋਕਧਾਰਾ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਮੂਲ ਆਧਾਰ
ਸ. ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕਤਾ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ
- ਅ. ਲੋਕ-ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ: ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ
- ੲ. ਲੋਕ-ਕਾਵਿ ਰੂਪਾਂ ਦੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ
- ਸ. ਲੋਕ-ਵਾਰਤਕ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਲੋਕ-ਧਰਮ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ
- ਅ. ਲੋਕ-ਧਰਮ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ
- ੲ. ਲੋਕ-ਚਿਕਿਤਸਾ
- ਸ. ਜਨਮ, ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਮੌਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਹੁ-ਰੀਤਾਂ: ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਹੱਤਵ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- ੳ. ਲੋਕ-ਕਲਾ: ਵੰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ
- ਅ. ਲੋਕ-ਨਾਟਕ
- ੲ. ਲੋਕ-ਨਾਚ
- ਸ. ਕਸੀਦਾਕਾਰੀ
- ਹ. ਲੋਕ-ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਲੋਕਯਾਨ, ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਪੈਪਸੂ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਲੋਕਧਾਰਾ ਪਰੰਪਰਾ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕਤਾ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੇ ਕੁਝ ਪੱਖ, ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੁਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟਡ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਸੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ।
- _____, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੋਕਧਾਰਾ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟਰੱਸਟ, ਦਿੱਲੀ।
- _____, ਲੋਕਧਾਰਾ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼ (ਜਿਲਦਾਂ 08), ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਦਿੱਲੀ।
- _____, ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਥਾ: ਰੂਪ ਤੇ ਪਰੰਪਰਾ, ਪਰੰਪਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ।
- ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ, ਲੋਕਧਾਰਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਸੰਰਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਲੋਕਧਾਰਾਈ ਪਿਛੋਕੜ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਕਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਜੀਵਨ, ਨਵਜੁੱਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ, ਲੋਕ ਕਾਵਿ ਦੀ ਸਿਰਜਣ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ (ਸੰਪਾ.), ਲੋਕਯਾਨ ਅਧਿਐਨ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ, ਲੋਕਯਾਨ ਤੇ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਦਰਿਆ, ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਧਿਐਨ: ਵਿਭਿੰਨ ਪਾਸਾਰ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਨਵਰਤਨ ਕਪੂਰ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਤਿਓਹਾਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੂਨੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ
- ਡਾ. ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ, ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਲੋਕਧਾਰਾ ਸ਼ਾਸਤਰ
- ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਲੋਕਧਾਰਾ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ

**M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEGS)**

**Semester-I
MINOR STREAM
ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ
MPBI-4105A**

Credit & Marks Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits /Hours per week	Credit distribution			Total Marks 50			Time allowed in Exam	Eligibility criteria
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Pr	Internal Assessment		
ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ MPBI-4105A	45	03	02	0	1	25	12	13	3 hours	UG pass in any stream with 50% marks or 45% in Elect. Punjabi

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਆਪਸੀ-ਸੰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਟਾਇਪਿੰਗ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਅਤੇ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੀਆਂ ਐਪਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਖਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

CO 1 : ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਆਪਸੀ-ਸੰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਟਾਇਪਿੰਗ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ।

CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਅਤੇ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੀਆਂ ਐਪਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿੱਖਣਗੇ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 5-5 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1-1 ਅੰਕ ਦੇ 5 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 5 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈੱਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ 12 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 25+12+13=50 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਪਛਾਣ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : ਆਰਟੀਫਿਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ

ਯੂਨਿਟ ਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਪਛਾਣ

ੳ. ਕੰਪਿਊਟਰ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ, ਇਤਿਹਾਸ

ਅ. ਕਾਰਜਵਿਧੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਕਿਸਮਾਂ, ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਖੇਤਰ

ੲ. ਇਨਪੁੱਟ ਭਾਗ, ਆਉਟਪੁੱਟ ਭਾਗ, ਸਟੋਰੇਜ ਭਾਗ,

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ

- ੳ. ਟਾਇਪ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਫੌਂਟ ਤਕਨਾਲੋਜੀ (ਰਵਾਇਤੀ ਅਤੇ ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ),
- ਅ. ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ, ਲਿਪੀਅੰਤਰਨ, ਸ਼ਬਦਜੋੜ ਤੇ ਗਰਾਮਰ ਚੈੱਕਰ,
- ੲ. ਕੀਬੋਰਡ ਲੇਆਊਟ: ਫੋਨੈਟਿਕ ਕੀਬੋਰਡ (phonetic keyboard), ਰਮਿੰਗਟਨ ਕੀਬੋਰਡ (Remington Keyboard), ਇਨਸਕਰਿਪਟ ਕੀਬੋਰਡ (In Script Keyboard)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ

- ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਅੱਖਰ-2021 ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ
- ਅ. ਮਸ਼ੀਨੀ ਅਨੁਵਾਦ, ਓਸੀਆਰ, ਪਾਠ (text) ਤੋਂ ਬੋਲ (speech) ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਢੰਗ
- ੲ. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਬਾਰੇ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ, ਈਮੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਅਧਿਅਨ/ਅਧਿਆਪਨ ਦੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ, ਆਨਲਾਈਨ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਆਰਟੀਫਿਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ (AI) ਅਤੇ ਚੈਟ-ਜੀਪੀਟੀ

- ੳ. ਆਰਟੀਫਿਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ (AI): ਅਰਥ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ
- ਅ. ਆਰਟੀਫਿਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੇ ਖੇਤਰ
- ੲ. ਚੈਟ-ਜੀਪੀਟੀ (ChatGPT)

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸਚੀ:

- ਸੀ. ਪੀ. ਕੰਬੋਜ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਬੁੱਕਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- , ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ, ਕੰਪਿਊਟਰ: ਜਾਣ-ਪਛਾਣ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਦਿਲਰਾਜ ਸਿੰਘ (ਸਿਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ, ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਬੁੱਕਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
- ਜੈਤੇਗ ਸਿੰਘ, ਕੰਪਿਊਟਰ: ਸੰਰਚਨਾ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਵਰਤੋਂ, ਮਦਾਨ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜਨੇਜਾ, ਕੰਪਿਊਟਰ: ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਾਈਕਰੋ ਸੌਫਟ ਵਰਡ, ਸੂਰਤੀ ਪਾਕਟ ਬੁੱਕਸ ਪਬਲਿਸ਼ਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਜਰਨਲ:

- ਸੰਵਾਦ-18, ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

**M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEGS)**

**Semester-I
MINOR STREAM
ਖੋਜ-ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ
MPBI-4105B**

Credit & Marks Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/Hours per week	Credit distribution			Total Marks 50			Time allowed in Exam	Eligibility criteria
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Pr	Internal Assessment		
ਖੋਜ-ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ MPBI-4105B	45	03	02	0	1	25	12	13	3 hours	UG pass in any stream with 50% marks or 45% in Elect. Punjabi

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਖੋਜ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਬੰਧੀ ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਗੇ।
- ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਭਿੰਨ ਖੋਜ ਸੰਦਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮਿਕਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਸਹਿਤ ਵਰਤ ਸਕਣਗੇ।
- ਕੰਪਿਊਟਰੀ ਮੁਹਾਰਤ ਸਦਕਾ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

CO 1 : ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਖੋਜ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਬੰਧੀ ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਭਿੰਨ ਖੋਜ ਸੰਦਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮਿਕਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨੂੰ ਵਰਤਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ।

CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 5-5 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1-1 ਅੰਕ ਦੇ 5 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 5 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ 12 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 25+12+13=50 ਹਨ।

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਖੋਜ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਸਰੂਪ, ਪ੍ਰਕਾਰਜ, ਖੇਤਰ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰ
 ਖੋਜ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਖੋਜ: ਅੰਤਰ ਨਿਖੇੜਾ
 ਖੋਜ ਵਿਧੀਆਂ; ਖੋਜ ਸੰਦ ਤੇ ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਖੋਜ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਪੰਧ: ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ; ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ
 ਵਿਸ਼ਾ-ਚੋਣ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ: ਰੂਪ-ਰੇਖਾ, ਭੂਮਿਕਾ, ਹਵਾਲੇ, ਪੈਰ-ਟਿੱਪਣੀਆਂ, ਸੂਤਰੀਕਰਨ, ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ, ਅਨੁਬੰਧ, ਇੰਡੈਕਸ, ਅੰਤਿਕਾ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਵਰਤੋਂ, ਕਿਸਮਾਂ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ
ਐਮ. ਐਸ. ਆਫਿਸ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼: ਵਰਡ, ਐਕਸਲ ਅਤੇ ਪਾਵਰ-ਪੁਆਇੰਟ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ,
ਈਮੇਲ, ਗੂਗਲ ਮੀਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਨਲਾਈਨ ਅਧਿਐਨ/ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ
ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ, ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ
ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸਰੋਤ, ਵਿਕੀਪੀਡੀਆ, ਪੰਜਾਬੀ ਪੀਡੀਆ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

1. ਕੰਬੋਜ, ਸੀ. ਪੀ. **ਸਾਈਬਰ ਸੰਸਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2010।
2. ਕੰਬੋਜ, ਸੀ. ਪੀ. **ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ**, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2012।
3. ਕੰਬੋਜ, ਸੀ. ਪੀ. **ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ**, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ, 2015।
4. ਕੰਬੋਜ, ਸੀ. ਪੀ. **ਵਿੰਡੋਜ਼ ਤੇ ਐਮ. ਐਸ. ਆਫਿਸ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2010।
5. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ, **ਸਾਹਿਤ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ**, ਮਦਾਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ।
6. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ ਚਿੰਤਨ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2006।
7. ਜੁਨੇਜਾ, ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, **ਕੰਪਿਊਟਰ: ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗ**, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
8. ਧਰਮ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ ਸੰਦਰਭ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
9. ਪਿਆਰ ਸਿੰਘ, **ਖੋਜ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਵਹਾਰ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
10. Anderson, Jonathan and Millicent Poole. *Assignment and Thesis Writing*, 4th Ed. Wiley India Pvt Ltd, New Delhi, 2011.
11. Deshpande, H.V. *Research in Literature and Language: Philosophy, Areas and Methodology*. Notion Press, Chennai, 2018.
12. Melton Beth et. al. *Microsoft Office Professional 2013: Step by Step*. PHI Learning Pvt. Ltd. Delhi.

**M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEGS)**

**Semester-I
Inter Disciplinary Course (IDC)
ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ
MPBI-4106A**

Credit & Marks Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/Hours per week	Credit distribution			Total Marks 50		Time allowed in Exam	Eligibility criteria
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment		
ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ MPBI-4106A	45	03	02	01	0	37	13	3 hours	UG pass in any stream with 50% marks or 45% in Elect. Punjabi

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਕਾਲੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਸੁਭਾਅ, ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਅਤੀਤ, ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

CO 1 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਤੇ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ, ਸਮੇਂ ਦਾ ਹਾਣੀ ਬਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣੇਗਾ।

CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਮੀਡੀਏ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਅਤੀਤ, ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 6 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 7 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈੱਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 37+13=50 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ : ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ : ਵਿਭਿੰਨ ਪਰਿਪੇਖ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ : ਵਿਹਾਰਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਯੂਨਿਟ ਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ੳ. ਪੱਤਰਕਾਰੀ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰ

ਅ. ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪ: ਖ਼ਬਰ, ਸੰਪਾਦਕੀ, ਲੇਖ, ਫੀਚਰ, ਮੁਲਾਕਾਤ, ਰੀਵਿਊ (ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਰੂਪ)

ੲ. ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਆਰੰਭ, ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ

ਸ. ਸਾਹਿਤਕ ਪੱਤਰਕਾਰੀ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ੳ. ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ	: ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
ਅ. ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਰੂਪ	: ਫੇਸਬੁੱਕ, ਵਟਸਐਪ, ਟਵਿੱਟਰ
ੲ. ਆਨਲਾਈਨ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰਾਂ	: ਸੰਕਲਪ, ਲੋੜ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ
ਸ. ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪੰਜਾਬੀ ਚੈਨਲ	: ਸੰਕਲਪ, ਲੋੜ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ	: ਭਾਸ਼ਾਈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਪਰਿਪੇਖ
ਅ. ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ	: ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ
ੲ. ਪੰਜਾਬੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ	: ਸਮਾਜਕ ਪਰਿਪੇਖ, ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਰੁਝਾਨ
ਸ. ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ	: ਸਮਾਜਕ ਪਰਿਪੇਖ, ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਚੁਣੌਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ੳ. ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ (ਸਾਹਿਤਕ ਰਸਾਲਾ)	: ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ
ਅ. ਅਜੀਤ (ਅਖਬਾਰ)	: ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ
ੲ. ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ	: ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ
ਸ. ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ	: ਸਮਕਾਲ ਤੇ ਭਵਿੱਖ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ, **ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਮੇਘਾ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- _____, **ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਰੋਕਾਰ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, **ਰੇਡੀਉ ਪੱਤਰਕਾਰੀ**, ਪੰਜਾਬੀ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਪਾਰੁਲ ਰਾਏਜ਼ਾਦਾ, **ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਜਨ ਸੰਚਾਰ**, ਮਦਾਨ ਪਬਲੀਸ਼ਰਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੱਤਰਾ ਤੇ ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ, **ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਮਾਇਆਜਾਲ**, ਗ੍ਰੇਸੀਅਸ ਬੁੱਕ ਪਬਲੀਸ਼ਰਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਕਵਲਜੀਤ ਕੌਰ, **ਪਹਿਲੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ ਕਾਨਫਰੰਸ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, **ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਜਲੰਧਰ: ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- _____, **ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ ਭਾਗ-1 ਤੇ 2**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ, **ਅੰਦਾਜ਼ ਏ ਪੱਤਰਕਾਰੀ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, **ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ**, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
- ਰੀਨਾ ਢਿੱਲੋਂ, **ਪੱਤਰਕਾਰਿਤਾ, ਮੀਡਿਯਾ ਏਵੰ ਜਨਸੰਚਾਰ**, ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਪਬਲੀਸ਼ਰਜ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- Joginder Singh, **Punjabi Journalism: Issues & Concerns**, Punjabi University, Patiala.
- Navjot Singh Johal (Ed.), **Media Ethics: Issues & Concerns**, Punjabi University, Patiala.

**M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEGS)**

**Semester-I
Inter Disciplinary Course (IDC)**

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (1801-1900)

MPBI-4106B

Credit & Marks Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/Hours per week	Credit distribution			Total Marks 50		Time allowed in Exam	Eligibility criteria
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment		
ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (1801-1900) MPBI-4106B	45	03	02	01	0	37	13	3 hours	UG pass in any stream with 50% marks or 45% in Elect. Punjabi

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਦਾ ਬੋਧ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਬੋਧ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ, ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- CO 1 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਤਿਹਾਸ ਰਾਹੀਂ ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 6 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 7 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 37+13=50 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਸਿੱਖ ਮਿਸਲਾਂ: ਜਾਣ ਪਛਾਣ
- ਅ. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਉਭਾਰ
- ੲ. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਵਿਸਥਾਰ ਤੇ ਏਕੀਕਰਣ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਰਾਜ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
- ਅ. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਭੂਮਿਕਾ
- ੲ. ਸਿੱਖ ਰਾਜ: ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਪੰਜਾਬ ਉੱਪਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ: ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
- ਅ. ਬੁਨਿਆਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਪਰਿਵਰਤਨ
- ੲ. ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਨੀਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- ੳ. ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 1849 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਲਹਿਰਾਂ
- ਅ. ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ
- ੲ. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ: ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਸੁਖਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬ** (1849-1947 ਈ.), ਸੰਗਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਸਮਾਣਾ, 2021.
- ਮੁਹੰਮਦ ਲਤੀਫ਼, **ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ**, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ
- ਡਾ. ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ** (1849-1947), ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ, 1998.
- Rajmohan Gandhi, *Punjab: A History from Aurangzeb to Mountbatten*, Alepha Book Company, 2015
- L M Joshi, Fauja Singh, *History of The Punjab - Vol 1*, Punjabi-University, Patiala
- S.S. Bal, *A brief History of the Modern Punjab*, Lyall book Depot, Ludhiana, 1974.

M.A. PUNJABI PROGRAMME

(CBEGS)

Semester-II MAJOR COURSE

ਭਗਤ ਬਾਣੀ
MPBI-4207

Credit & Marks Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/Hours per week	Credit distribution			Total Marks 100		Time allowed in Exam
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment	
ਭਗਤ ਬਾਣੀ MPBI-4207	75	5	4	1	0	75	25	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਗਤੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਉੱਪਰ ਪਏ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ, ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਗਹਿਨ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

CO 1 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।

CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਭਗਤ-ਬਾਣੀ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ।

CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।

CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ, ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਕਰੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 15-15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 10 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 75+25=100 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ	: ਭਗਤੀ ਸਾਹਿਤ	: ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ	: ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ	: ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਬਾਣੀ
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ	: ਭਗਤ ਕਬੀਰ	: ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਬਾਣੀ
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ	: ਬਾਰਾਂ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ	: ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਬਾਣੀ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ੳ. ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਵਿ

ਅ. ਭਗਤੀ ਸਾਹਿਤ : ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ

ੲ. ਭਗਤੀ ਸਾਹਿਤ : ਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰ

ਸ. ਭਗਤੀ ਸਾਹਿਤ : ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ੳ. ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ	: ਜੀਵਨ ਤੇ ਬਾਣੀ
ਅ. ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਬਾਣੀ	: ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
ੲ. ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਬਾਣੀ	: ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਰਿਪੇਖ
ਸ. ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਬਾਣੀ	: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ੳ. ਭਗਤ ਕਬੀਰ: ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਬਾਣੀ	
ਅ. ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ	: ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
ੲ. ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ	: ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਰਿਪੇਖ
ਸ. ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ	: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ੳ. ਬਾਰਾਂ ਭਗਤ	: ਜੀਵਨ ਤੇ ਬਾਣੀ
ਅ. ਬਾਰਾਂ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ	: ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
ੲ. ਬਾਰਾਂ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ	: ਦਲਿਤ ਚੇਤਨਾ
ਸ. ਬਾਰਾਂ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ	: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਇਕਬਾਲ ਕੌਰ, **ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਰਚਨਾ ਸੰਸਾਰ**, ਰੂਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, **ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ: ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਬਾਣੀ**, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ (ਪ੍ਰੋ.), **ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਸਟੀਕ- ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ**, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਸਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), **ਕਬੀਰ ਬਾਣੀ: ਪਾਠ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, **ਬਾਣੀਕਾਰ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ**, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਗਿਆਨ ਚੰਦ ਜੈਨ, **ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸਮਾਜਕ ਅਧਿਐਨ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਗੁਰਨਾਮ ਕੌਰ ਬੇਦੀ, **ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਬੀਰ ਬਾਣੀ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ, **ਇਤਿਹਾਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ: ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਭਾਗ**, ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਜੋਧ ਸਿੰਘ, **ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ: ਜੀਵਨੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਵੇਦੀ, **ਮੱਧ ਕਾਲੀਨ ਭਗਤੀ ਕਾਵਿ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ**, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਰਾਜਬੀਰ ਕੌਰ, **ਸਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ: ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਜੁਗਤ**, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEGS)

Semester-II
MAJOR COURSE
ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਅਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਾਵਿ
MPBI-4208

Credit & Marks Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/ Hours per week	Credit distribution			Total Marks 100		Time allowed in Exam
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment	
ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਅਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਾਵਿ MPBI-4208	75	5	4	1	0	75	25	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਵਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੱਸਾ, ਵਾਰ ਅਤੇ ਜੰਗਨਾਮਾ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਨਿਖੇੜ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ, ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਅਤੇ ਜੰਗਨਾਮਾ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਸੂਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- CO 1 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਵਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।
- CO 2 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿੱਸਾ, ਵਾਰ ਅਤੇ ਜੰਗਨਾਮਾ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਨਿਖੇੜ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।
- CO 3 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।
- CO 4 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ, ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਅਤੇ ਜੰਗਨਾਮਾ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਸੂਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 15-15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 10 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 75+25=100 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

- | | |
|---|-------------------------|
| ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਾਵਿ | : ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ |
| ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ | : ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ |
| ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : ਪੂਰਨ ਭਗਤ | : ਕਾਦਰਯਾਰ |
| ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : ਜੰਗਨਾਮਾ (ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ) | : ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ |

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ
ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਕਿੱਸਾ, ਵਾਰ ਤੇ ਜੰਗਨਾਮਾ : ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ
ਅ. ਕਿੱਸਾ, ਵਾਰ ਤੇ ਜੰਗਨਾਮਾ : ਅੰਤਰ-ਨਿਖੇੜ
ੲ. ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਅ
ਸ. ਪੰਜਾਬੀ ਬੀਰ ਕਾਵਿ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਅ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ੳ. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ	: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ	: ਸੋਮਾ, ਸਾਰ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼
ੲ. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ	: ਨਾਇਕਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
ਸ. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ	: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ੳ. ਕਾਦਰਯਾਰ	: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਪੂਰਨ ਭਗਤ	: ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਧਿਐਨ
ੲ. ਪੂਰਨ ਭਗਤ	: ਦੁਖਾਂਤ-ਬੋਧ
ਸ. ਪੂਰਨ ਭਗਤ	: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ੳ. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ	: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਜੰਗਨਾਮਾ	: ਵਿਧਾਗਤ ਪਰਿਪੇਖ
ੲ. ਜੰਗਨਾਮਾ	: ਇਤਿਹਾਸਿਕਤਾ
ਸ. ਜੰਗਨਾਮਾ	: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਸੁਤੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰ ਕਾਵਿ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ: ਪਾਠ ਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ ਅਤੇ ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁੰਮਟਾਲਾ, ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ: ਚਿੰਤਨ ਤੇ ਕਲਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ, ਕਿੱਸਾ ਸੰਸਾਰ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੂਨੀ, ਕਿੱਸਾ: ਸਿਧਾਂਤ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਅਧੋਗਤੀ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ, ਕਿੱਸਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਹਰਜੋਧ ਸਿੰਘ, ਕਿੱਸਾ: ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਦੁਖਾਂਤ ਪਰੰਪਰਾ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਡਾ. ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, ਕਿੱਸਾ ਪੂਰਨ ਭਗਤ : ਪਾਠ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜਸਪਾਲ ਕੌਰ ਕਾਂਗ, ਕਿੱਸਾ ਸੰਵਾਦ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫਿਰੰਗੀਆਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੰਗਨਾਮਾ: ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ, ਬਿਰਤਾਂਤ ਸ਼ਾਸਤਰ: ਉਤਰ-ਆਧੁਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।

M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEGS)

Semester-II
MAJOR COURSE
ਖੋਜ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ
MPBI-4209

Credit & Marks Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/Hours per week	Credit distribution			Total Marks 100		Time allowed in Exam
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment	
ਖੋਜ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ MPBI-4209	75	5	4	1	0	75	25	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਖੋਜ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੰਕਲਪਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੌਲਿਕ ਖੋਜ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਲੋਚਨਾ ਦੀਆਂ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਚੋਣਵੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

CO 1 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੋਜ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੰਕਲਪਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੌਲਿਕ ਖੋਜ ਦੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੀ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।

CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੁਝ ਚੋਣਵੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 15-15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 10 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 75+25=100 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

- ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ** : ਖੋਜ : ਸਰੂਪ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰਜ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ : ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ : ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਮੈਟਾ ਆਲੋਚਨਾ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਖੋਜ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਸਰੂਪ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਖੋਜ
 ਅ. ਖੋਜ ਸੰਦ ਤੇ ਜੁਗਤਾਂ: ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ, ਨੋਟਸ ਲੈਣ ਦੀ ਵਿਧੀ
 ਈ. ਖੋਜ ਵਿਧੀਆਂ: ਮੁਲਾਕਾਤ, ਸਾਰਣੀ, ਪ੍ਰਤੱਖਣ, ਕੇਸ ਅਧਿਐਨ, ਹਵਾਲਾ ਪੁਸਤਕਾਂ, ਉਧਰਿਤ ਤੇ ਪ੍ਰਲੇਖਣ (ਹਵਾਲੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ), ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ, ਸਟਾਈਲ ਸ਼ੀਟ
 ਸ. I. ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ: ਆਰੰਭ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ
 II. ਸਟਾਈਲ ਸ਼ੀਟ: ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਕਿਸਮਾਂ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ
- ਅ. ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ
- ੲ. ਰੂਪਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ
- ਸ. ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਰੁਝਾਨ (ਉਤਰ-ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ, ਉਤਰ-ਆਧੁਨਿਕ ਅਤੇ ਸਬਾਲਟਰਨ ਅਧਿਐਨ ਆਦਿ)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਆਰੰਭਕ ਆਲੋਚਨਾ
- ਅ. ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ-ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ
- ੲ. ਰੂਪਵਾਦੀ-ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ
- ਸ. ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਰੁਝਾਨ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- ੳ. ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ: ਵਿਧੀ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ
- ਅ. ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਟੋਟਿਆਂ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ (ਡਾ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁਸਤਕ **ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ: ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਵਾਰਤਕ** ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ)
- ੲ. ਮੈਟਾ ਆਲੋਚਨਾ: ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ
- ਸ. ਸਾਹਿਤ ਦੁਜੈਲੀ ਸਿਰਜਣਾ (ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ) : ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਅਨੁਭਵ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਆਖਿਆ (ਸਾਹਿਤਿਆਰਥ) : ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਲੇਖਾਂ ਦਾ ਮੈਟਾ ਅਧਿਐਨ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, **ਸਮੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ**, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ (ਸੰਪਾ.), **ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਰਸ਼ੀ, **ਸਮੀਖਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ**, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- _____, **ਪੱਛਮੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ**, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਬ੍ਰਹਮਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, **ਪੱਛਮੀ ਸਮੀਖਿਆ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਸੰਦਰਭ**, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਗੁਰਭਗਤ ਸਿੰਘ, **ਉਤਰਆਧੁਨਿਕਤਾਵਾਦ**, ਮਦਾਨ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਗੁਰਭਗਤ ਸਿੰਘ, **ਵਿਸ਼ਵ ਚਿੰਤਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਫਰੈਂਕ, **ਵਿਰੋਧ-ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ**, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ, ਲੁਧਿਆਣਾ 1985.
- ਆਤਮ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, **ਉਤਰ-ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2002.
- _____, **ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ ਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2014
- ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, **ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਸਿਧਾਂਤ**, ਸੇਧ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, **ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, **ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ: ਸੰਬਾਦ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, **ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ: ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ (ਸੰਪਾ.), **ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ: ਇਕ ਪਰਿਚਯ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, **ਆਲੋਚਨਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ**, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਪਿਆਰ ਸਿੰਘ, **ਖੋਜ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਵਹਾਰ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਦਵਿੰਦਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, **ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਖੋਜ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੇ ਸੇਧ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਅਵਨੇਰ ਜ਼ੀਸ, **ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਸੁਹਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦਾਂ**, ਪੰਜਾਬ ਬੁੱਕ ਸੈਂਟਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਵੀ, **ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਨਵੀਨ ਆਲੋਚਨਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ**, ਸੇਧ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, **ਯਥਾਰਥੀ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEGS)

Semester-II
MINOR STREAM
ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ
MPBI-4210A

Credit & Marks Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/Hours per week	Credit distribution			Total Marks 100		Time allowed in Exam
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment	
ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ MPBI-4210A	60	4	4	0	0	75	25	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਲੱਛਣ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਖੜੋਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਮੂਲ ਆਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸਮਾਜ ਉੱਪਰ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- CO 1 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਲੱਛਣ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।
CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਖੜੋਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਮੂਲ ਆਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।
CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸਮਾਜ ਉੱਪਰ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣੇਗਾ।
CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 15-15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 10 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈੱਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 75+25=100 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

- ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ** : ਸਭਿਆਚਾਰ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਲੱਛਣ, ਅੰਗ, ਖੜੋਤ ਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨ
 ਸੰਕਲਪ : ਸਭਿਆਚਾਰ ਸਾਪੇਖਤਾ, ਨਸਲ-ਮੁੱਖਤਾ, ਖਿੰਡਾਅ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰੀਕਰਨ
- ਭਾਗ-ਦੂਜਾ** : ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਨਾਲ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ (ਭੂਗੋਲ, ਆਰਥਿਕਤਾ, ਧਰਮ, ਰਾਜਨੀਤੀ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ)
- ਭਾਗ-ਤੀਜਾ** : ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ, ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਮੂਲ ਸੋਮੇ
- ਭਾਗ-ਚੌਥਾ** : ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਨਿੱਖੜਵੇਂ ਲੱਛਣ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਸਭਿਆਚਾਰ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਲੱਛਣ
 ਅ. ਸਭਿਆਚਾਰ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੰਗ
 ਈ. ਸਭਿਆਚਾਰ : ਖੜੋਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨ
 ਸ. ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਾਪੇਖਤਾ, ਨਸਲ-ਮੁੱਖਤਾ, ਖਿੰਡਾਅ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰੀਕਰਨ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਭੂਗੋਲ ਦਾ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ
- ਅ. ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ
- ੲ. ਸਭਿਆਚਾਰ, ਧਰਮ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ
- ਸ. ਸਭਿਆਚਾਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ
- ਅ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਸਰਵੇਖਣ
(ਮੱਧਕਾਲੀ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਦੌਰ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਉਪਰੰਤ, ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ)
- ੲ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਮੂਲ ਸੋਮੇ
- ਸ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ : ਪਾਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਰਿਪੇਖ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਨਿੱਖੜਵੇਂ ਲੱਛਣ
- ਅ. ਖਾਣ-ਪੀਣ ਅਤੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ
- ੲ. ਪਹਿਰਾਵਾ
- ਸ. ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਬ੍ਰਹਮਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ: ਸੰਦਰਭ ਮੂਲਕ ਅਧਿਐਨ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਲੋਕਧਾਰਾ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਪੈਪਸੂ ਬੁੱਕ ਡਿਪੂ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਫਰੈਂਕ, ਸਭਿਆਚਾਰ: ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ, ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- _____, ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਫਲਸਫਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ: ਮੂਲ ਪਛਾਣ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟਰੱਸਟ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ।
- ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ, ਲੋਕ ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ: ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- _____, ਸਭਿਆਚਾਰ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਪਛਾਣ-ਚਿੰਨ੍ਹ, ਪੁਨੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਟੀ. ਆਰ. ਵਿਨੋਦ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- _____, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

**M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEGS)**

**Semester-II
MINOR STREAM**

MPBI-5420B: ਪੇਪਰ ਵੀਹਵਾਂ, ਆਪਸ਼ਨ-II
ਅਧਿਐਨ ਤਕਨੀਕਾਂ (Techniques of Study)

Credit & Marks Distribution of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/Hours per week	Credit distribution			Total Marks 100		Time allowed in Exam
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment	
ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ MPBI-5420B	60	4	4	0	0	75	25	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ-ਪੱਧਰੀ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਧਾਰਾਈ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- CO 1 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।
CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ-ਪੱਧਰੀ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।
CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲੋਕਧਾਰਾਈ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 15-15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 10 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ

- (ੳ) ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਤੇ ਮੱਧਕਾਲੀ ਗਿਆਨ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਵਿਧੀਆਂ : ਭਾਰਤੀ, ਯੂਨਾਨੀ ਅਤੇ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਬੋਧ
 (ਅ) ਆਧੁਨਿਕ ਗਿਆਨ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਵਿਧੀਆਂ : ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ, ਰੂਪਵਾਦੀ, ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਬੋਧ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ

- (ੳ) ਬਸਤੀਵਾਦ
 (ਅ) ਉਤਰ-ਆਧੁਨਿਕਤਾ
 (ੲ) ਨਾਰੀਵਾਦ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

- (ੳ) ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪਿਛੋਕੜ : ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਜੁਗਤਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ
(ਅ) ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪੱਧਰ : ਆਰਥੋਗਰਾਫੀ; ਧੁਨੀ ਵਿਗਿਆਨ; ਸਾਰਥਕ ਧੁਨੀ ਵਿਗਿਆਨ; ਭਾਵੰਸ਼ ਵਿਗਿਆਨ;
ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਭਾਵੰਸ਼ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ; ਵਾਕ ਵਿਗਿਆਨ, ਵਾਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਅਰਥ
ਵਿਗਿਆਨ ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਲੋਕਧਾਰਾ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ

- (ੳ) ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ (ਰੂਪਵਾਦੀ, ਚਿਹਨ-ਵਿਗਿਆਨਕ, ਸਮਾਜ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਮਨੋਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ)
(ਅ) ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ (ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ, ਸਮਾਜ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਮਨੋਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ)

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ :

- ਆਤਮ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਉਤਰ-ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- _____, ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ ਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਆਤਮ ਸਿੰਘ, ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- _____, ਸਮਾਜਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਰੋਤ ਤੇ ਸਰੂਪ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਗੁਰਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਉਤਰਆਧੁਨਿਕਤਾਵਾਦ, ਮਦਾਨ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ : ਵਰਤਮਾਨ ਪਰਿਪੇਖ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਮਿੰਨੀ ਸਲਵਾਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ : ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਕਲਪ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਪੱਛਮੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਵੇਚਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜਸਪਾਲ ਕੌਰ ਕਾਂਗ, ਬਸਤੀਵਾਦ, ਉੱਤਰ-ਬਸਤੀਵਾਦ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ।
- ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਮਾਨਵ ਵਿਗਿਆਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, ਸਿਧਾਂਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਮਦਾਨ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ।
- ਵਨੀਤਾ, ਨਾਰੀਵਾਦ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ, ਅਜੰਤਾ ਬੁੱਕ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ, ਦਿੱਲੀ, 2000.
- ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ, ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ, ਕੇ. ਜੀ. ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਗੋਪੀਚੰਦ ਨਾਰੰਗ, ਸੰਰਚਨਾਵਾਦ, ਉਤਰ-ਸੰਰਚਨਾਵਾਦ ਤੇ ਪੂਰਬੀ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ, ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।

M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEGS)

Semester-II
Inter-Disciplinary Courses
ਪਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਵਾਸ
MPBI-4211A

Credit & Marks Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/ Hours per week	Credit distribution			Total Marks 50		Time allowed in Exam
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment	
ਪਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਵਾਸ MPBI-4211A	45	3	2	1	0	37	13	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਦਾ ਬੋਧ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਵਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਰਵਾਸ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਯੁਵਾ ਪਰਵਾਸ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- CO 1 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਵਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣਗੇ।
CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਰਵਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਯੁਵਾ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 6 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 02-02 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 7 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 37+13=50 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ
 ਅ. ਪਰਵਾਸ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਡਾਇਸਪੋਰਾ
 ਏ. ਪ੍ਰਮੁਖ ਸੰਕਲਪ: ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਤਣਾਓ, ਪੀੜ੍ਹੀ-ਪਾੜਾ, ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰਾ, ਭੂ-ਹੇਰਵਾ, ਬਹੁ-ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਨਾਮ ਮੋਨੋ-ਸਭਿਆਚਾਰ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਵਾਸ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ
 ਅ. ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ
 ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਸ ਦੌਰਾਨ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ
- ਅ. ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਸਮਾਜਕ, ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਨਤੀਜੇ
- ੲ. ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮੂਲ-ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- ੳ. ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਯੁਵਾ ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ
- ਅ. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੇ ਹੁਨਰਮੰਦ ਪਰਵਾਸ: ਪੰਜਾਬ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵ
- ੲ. ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁੜ ਆਵਾਸ (reverse migration) ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਪਰਵਾਸ ਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਸੰਗ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਪਰਵਾਸੀ ਕਹਾਣੀ ਨਵੇਂ ਪਰਿਪੇਖ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਜ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ: ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਦਰਭ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਹਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਮਖਸੂਦਪੁਰੀ, ਬਰਤਾਨਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਨਵਯੁਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ: ਮੁੱਲ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਮਦਾਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸਵਰਨ ਚੰਦਨ, ਬਰਤਾਨਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜਨ-ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ, ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
- ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਥਰਡ ਆਈ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਕੈਨੇਡਾ।
- ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ: ਪੁਨਰ ਸੰਵਾਦ, ਅਲਕਾ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਜ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ: ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਦਰਭ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਚਿੰਤਨ, ਪੰਜਾਬ ਪਰਵਾਸ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ, ਲਾਇਲਪੁਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਜਲੰਧਰ।
- ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ: ਮੁੱਲ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਮਦਾਨ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ, 1999.
- ਅਕਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ: ਪਰਵਾਸੀ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਡਾਇਸਪੋਰਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬਿਰਤਾਂਤ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ

- ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪਰਵਾਸ, ਪੁਸਤਕ ਲੜੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਖੋਜ ਪੱਤਰ

- ਡਾ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, 'ਪੰਜਾਬੀ ਡਾਇਸਪੋਰਾ ਅਤੇ ਸ਼ਨਾਖਤ ਦਾ ਮਸਲਾ', ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ: ਦਸ਼ਾ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾ, ਡਾ. ਪਰਦੀਪ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), ਕੇ. ਜੀ. ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEGS)

Semester-II
Inter-Disciplinary Course
ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (1901-2000)
MPBI-4211B

Credit & Marks Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/Hours per week	Credit distribution			Total Marks 50		Time allowed in Exam
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment	
ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (1901-2000) MPBI-4211B	45	3	2	1	0	37	13	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਦਾ ਬੋਧ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰਾਂ ਦਾ ਬੋਧ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਟਵਾਰੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੁਨਰ ਗਠਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਣੀ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- CO 1:** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
CO 2: ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
CO 3: ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
CO 4: ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਟਵਾਰੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੁਨਰ ਗਠਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 6 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 02-02 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 7 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 37+13=50 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰਾਂ

- ੳ. ਨਾਮਧਾਰੀ ਲਹਿਰ
- ਅ. ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ
- ੲ. ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਲਹਿਰ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ

- ੳ. ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਲਹਿਰ
- ਅ. ਜਲਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ ਦਾ ਸਾਕਾ
- ੲ. ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ, ਬੱਬਰ ਅਕਾਲੀ, ਗਦਰ ਲਹਿਰ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬਟਵਾਰਾ: ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
- ਅ. ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਲਈ ਪੁਨਰ-ਵਾਸ
- ੲ. ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬਟਵਾਰਾ: ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- ੳ. ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪੁਨਰ ਗਠਨ: ਬਟਵਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
- ਅ. ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਮੰਗ: ਸੱਚਰ ਫਾਰਮੂਲਾ, ਰਿਜਨਲ ਫਾਰਮੂਲਾ
- ੲ. ਪੰਜਾਬ ਪੁਨਰ-ਗਠਨ ਐਕਟ 1966

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਸੁਖਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬ** (1849-1947 ਈ.), ਸੰਗਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਸਮਾਣਾ, 2021.
- ਮੁਹੰਮਦ ਲਤੀਫ, **ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ**, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ
- ਡਾ. ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ** (1849-1947), ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ, 1998.
- Rajmohan Gandhi, *Punjab: A History from Aurangzeb to Mountbatten*, Alepha Book Company, 2015
- L M Joshi, Fauja Singh, *History of The Punjab - Vol 1*, Punjabi-University, Patiala
- S.S. Bal, *A brief History of the Modern Punjab*, Lyall book Depot, Ludhiana, 1974.

**M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEGS)**

**Semester-II
Ability Enhancement Course (AEC)
ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਲੇਖਣ
MPBI-4212A**

Credit & Marks Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/Hours per week	Credit distribution			Total Marks 50			Time allowed in Exam
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Practical	Internal Assessment	
ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਲੇਖਣ MPBI-4212A	30	2	2	0	0	25	12	13	1½ hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1-1 ਅੰਕ ਦੇ 5 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਲੇਖਣ

- ੳ. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਰੂਪ
- ਅ. ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਲੇਖਣ ਦੀ ਨੈਤਿਕਤਾ
- ੲ. ਲੇਖਕ, ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਤੱਤ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ

- ੳ. ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਤੱਤ
- ਅ. ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਭਾਸ਼ਾ
- ੲ. ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਭਾਸ਼ਾ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਸਾਹਿਤ ਲੇਖਣ (ਵਿਹਾਰਕ)

- ੳ. ਕਵਿਤਾ
- ਅ. ਕਹਾਣੀ
- ੲ. ਨਿਬੰਧ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਲੇਖਣ (ਵਿਹਾਰਕ)

- ੳ. ਸ਼ੋਸਲ ਮੀਡੀਆ (ਟਵਿੱਟਰ, ਫੇਸਬੁਕ ਤੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ)
- ਅ. ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਬਲੌਗ
- ੲ. ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਲੇਖਣ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

1. ਐਸ. ਖਰੈਪਚੈਂਕੋ, **ਲੇਖਕ ਦੀ ਰਚਨਈ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ**, ਪੰਜਾਬ ਬੁੱਕ ਸੈਂਟਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
2. ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, **ਕਾਵਿ ਦੇ ਤੱਤ**, ਲਾਹੌਰ ਬੁਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 1980
3. ਡਾ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, **ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
4. ਪ੍ਰੋ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਵੇਂ ਲਿਖੀਏ**, ਹਿੰਦ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਜਲੰਧਰ
5. ਲੱਖਾ ਲਹਿਰੀ, **ਕਥਾ ਤੋਂ ਪਟਕਥਾ**, ਟਵੰਟੀ ਫਸਟ ਸੈਂਚਰੀ ਪਬਲੀਕੇਨੂੰਨ ਪਟਿਆਲਾ, 2012

M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEGS)

Semester-II
Ability Enhancement Course (AEC)
ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ
MPBI-4212B

Credit & Marks Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/Hours per week	Credit distribution			Total Marks 50			Time allowed in Exam
			L	T	P	Theory	Practical	Internal Assessment	
ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ MPBI-4212B	30	2	2	0	0	25	12	13	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objectives (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕ ਅਨੁਵਾਦ ਦੌਰਾਨ ਦਰਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਬੋਧ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਅਨੁਵਾਦ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨੀ ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- CO 1:** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
CO 2: ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤਕ ਅਨੁਵਾਦ ਦੌਰਾਨ ਦਰਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
CO 3: ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਨੁਵਾਦ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਦਰਭ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ।
CO 4: ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਸ਼ੀਨੀ ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1-1 ਅੰਕ ਦੇ 5 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਅਨੁਵਾਦ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਮੂਲ ਸੰਕਲਪ, ਨੇਮ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ
 ਅ. ਅਨੁਵਾਦ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਸਾਹਿਤਕ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ
 ਅ. ਮਸ਼ੀਨੀ ਅਨੁਵਾਦ ਤੇ ਮਸ਼ੀਨੀ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਵਿਹਾਰਕ ਪੱਖ

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਵਿਹਾਰਕ ਪੱਖ

ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਤਾਲਿਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ
2. ਜਸਪਾਲ ਕੌਰ, ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਮੌਖਿਕ ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ, 2014
3. ਕੁਮਾਰ, ਸੁਸ਼ੀਲ, ਅਨੁਵਾਦ ਦਾ ਸੰਵਾਦ, ਉਡਾਨ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਮਾਨਸਾ, 2003
4. ਭੋਲਾਨਾਥ ਤਿਵਾੜੀ, ਅਨੁਵਾਦ ਵਿਗਿਆਨ
5. ਭੋਲਾਨਾਥ ਤਿਵਾੜੀ, ਕਾਵਯਾਨੁਵਾਦ ਕੀ ਸਮੱਸਿਆਏਂ

Course Scheme for Credit-Based Evaluation Grading System (CBEGS)

in

M.A. Punjabi Programme

ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਕੋਰਸ ਸਕੀਮ

SEMESTER-III											
Course Code	Course Name	Hours / week	Credits Distribution				Marks Distribution				Page No.
			L	T	P	Total Credits	Th	Pr	IA	Total	
MC : Major Courses											
MPBI-5311	ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1960 ਤਕ)	05	04	01	0	05	75	0	25	100	2-3
MPBI-5312	ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ	05	04	01	0	05	75	0	25	100	4-5
MPBI-5313	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ-I	05	04	01	0	05	75	0	25	100	6-7
MPBI-5314	ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ	05	04	01	0	05	75	0	25	100	8-9
Credits (Major Courses)						20				400	
MS : Minor Stream (Any One of the following)											
MPBI-5315A	ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ	04	04	0	0	04	75	0	25	100	10-11
MPBI-5315B	ਵਿਸ਼ਵ ਕਲਾਸਕੀ ਸਾਹਿਤ										12-13
TOTAL CREDITS & MARKS IN SEMESTER-I						24				500	

SEMESTER-IV											
Course Code	Course Name	Hours / week	Credits Distribution				Marks Distribution				Page No.
			L	T	P	Total Credits	Th	Pr	IA	Total	
MC : Major Courses											
MPBI-5416	ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1960 ਤੋਂ ਬਾਅਦ)	05	04	01	0	05	75	0	25	100	14-15
MPBI-5417	ਪੰਜਾਬੀ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ	05	04	01	0	05	75	0	25	100	16-17
MPBI-5418	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ-II	05	04	01	0	05	75	0	25	100	18-19
MPBI-5419	ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ	05	04	01	0	05	75	0	25	100	20-21
Credits (Major Courses)						20				400	
MS : Minor Stream (Any One of the following)											
MPBI-5420A	ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ	04	04	0	0	04	75	0	25	100	22-23
MPBI-5420B	ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ										24-25
TOTAL CREDITS & MARKS IN SEMESTER-IV						24				500	

**M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEG)**

**Semester-III
MPBI-5311: ਪੇਪਰ ਗਿਆਰ੍ਹਵਾਂ
ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1960 ਤਕ)**

Credit & Marks Distribution of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/Hours per week	Credit distribution			Total Marks 100		Time allowed in Exam
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment	
ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1960 ਤਕ) MPBI-5311	75	5	4	1	0	75	25	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਬੋਧ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸ-ਰੇਖਾ ਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਝੁਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੱਛੇ ਪਏ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- CO 1 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਬੋਧ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।
- CO 2 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸ-ਰੇਖਾ ਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਝੁਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੱਛੇ ਪਏ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇਗਾ।
- CO 3 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- CO 4 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ ਦੇ ਕਾਵਿ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਆਧੁਨਿਕ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 15-15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 10 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈੱਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

- ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ :** ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1960 ਤਕ): ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
- ਭਾਗ-ਦੂਜਾ :** ਮੇਰੇ ਸਾਂਈਆਂ ਜੀਓ : ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ
- ਭਾਗ-ਤੀਜਾ :** ਸਾਵੇ ਪੱਤਰ : ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ
- ਭਾਗ-ਚੌਥਾ :** ਬੰਦਰਗਾਹ : ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1960 ਤਕ) : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
ੳ. ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਵੇਦਨਾ
ਅ. ਇਤਿਹਾਸ
ੲ. ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
ਸ. ਨਵੇਂ ਝੁਕਾਅ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ੳ. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਮੇਰੇ ਸਾਂਈਆਂ ਜੀਓ : ਕਾਵਿ ਸਰੋਕਾਰ
ੲ. ਮੇਰੇ ਸਾਂਈਆਂ ਜੀਓ : ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਚਿਤਰਨ
ਸ. ਮੇਰੇ ਸਾਂਈਆਂ ਜੀਓ : ਕਾਵਿ-ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ੳ. ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਸਾਵੇ ਪੱਤਰ : ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਪਾਸਾਰ
ੲ. ਸਾਵੇ ਪੱਤਰ : ਯਥਾਰਥ ਤੇ ਰੁਮਾਂਸ
ਸ. ਸਾਵੇ ਪੱਤਰ : ਕਾਵਿ-ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ੳ. ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਬੰਦਰਗਾਹ : ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ
ੲ. ਬੰਦਰਗਾਹ : ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਚੇਤਨਾ
ਸ. ਬੰਦਰਗਾਹ : ਕਾਵਿ-ਜੁਗਤਾਂ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ :

- ਅਤਰ ਸਿੰਘ, ਕਾਵਿ-ਅਧਿਐਨ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਸਰਹੰਦ।
- _____, ਸਾਹਿਤ ਸੰਵੇਦਨਾ, ਰਘਬੀਰ ਰਚਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਰਾਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਈ ਆਧਾਰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸਰ, ਕਾਵਿ-ਚਿੰਤਨ 1 ਅਤੇ 2, ਜਸਬੀਰ ਕੇਸਰ (ਸੰਪਾ.), ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਕਾਵਿ ਸਿੱਧਾਂਤ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਸੁਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ: ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਗੁਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਮੇਰੇ ਸਾਂਈਆਂ ਜੀਓ ਦੀ ਕਾਵਿ ਪ੍ਰਤਿਭਾ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਡਾ.), ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯੁੱਗ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- _____, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਾਵਿ-ਜਗਤ, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਐੱਸ. ਤਰਸੇਮ, ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸੰਸਾਰ, ਨਵਯੁਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- _____, ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਤੇ ਸੰਕਲਪ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਹਿਰਦੇਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ, ਸਾਵੇ ਪੱਤਰ: ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪਰਿਪੇਖ, ਅਲਕਾ ਸਾਹਿਤ ਸਦਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ: ਕਾਵਿ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ, ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ ਦਾ ਕਾਵਿ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਅਧਿਐਨ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ: ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਵਾਰਤਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਯੋਗਰਾਜ, ਨਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ: ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ ਦੇ ਨਵ-ਸੰਦਰਭ, ਸਪਤਰਿਸ਼ੀ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ:

- ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ), ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

**M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEG)**

**Semester-III
ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ)
MPBI-5312: ਪੇਪਰ ਬਾਰੂਵਾਂ
ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ**

Credit & Marks Distribution of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/ Hours per week	Credit distribution			Total Marks 100		Time allowed in Exam
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment	
ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ MPBI-5312	75	5	4	1	0	75	25	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਚੌਖਟੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦੇ ਵਿਧਾਗਤ ਸਰੂਪ, ਵਿਸ਼ੇਗਤ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਗਲੋਬਲੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਚੋਣਵੇਂ ਨਾਵਲਾਂ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ ਅਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਸੋਝੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

CO 1 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਵਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਵਲ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੁਝਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਗਲੋਬਲੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੋਣਵੇਂ ਨਾਵਲਾਂ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ ਅਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਸੋਝੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 15-15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 10 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ	: ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ	: ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ	: ਚਿੱਟਾ ਲਹੂ	: ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ	: ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ	: ਜਸਵੰਤ ਕੰਵਲ
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ	: ਪਰਸਾ	: ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ	: ਵਿਧਾਗਤ ਲੱਛਣ
ਅ. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ	: ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ
ੲ. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ	: ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
ਸ. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ	: ਵਰਤਮਾਨ ਰੁਝਾਨ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ੳ. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ	: ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਚਿੱਟਾ ਲਹੂ	: ਯਥਾਰਥ-ਚਿਤਰਨ ਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ
ੲ. ਚਿੱਟਾ ਲਹੂ	: ਪਾਤਰ-ਉਸਾਰੀ
ਸ. ਚਿੱਟਾ ਲਹੂ	: ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ੳ. ਜਸਵੰਤ ਕੰਵਲ	: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ	: ਯਥਾਰਥ-ਚਿਤਰਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਈ ਪ੍ਰਸੰਗ
ੲ. ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ	: ਪਾਤਰਾਵਲੀ
ਸ. ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ	: ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ੳ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ	: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਪਰਸਾ	: ਯਥਾਰਥ-ਚਿਤਰਨ ਤੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
ੲ. ਪਰਸਾ	: ਪਾਤਰਾਵਲੀ
ਸ. ਪਰਸਾ	: ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ :

- ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਵੇਦਨਾ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਵਿਚ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਬਿੰਦੂ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਨਿਰੰਜਨ ਤਸਨੀਮ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ, ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਆਧੁਨਿਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਗਲਪ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ, ਮਸਲੇ ਗਲਪ ਦੇ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਹਿਰੂ (ਸੰਪਾ.), ਨਾਵਲ ਦੀ ਵਿਧਾ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਸਰਵੇਖਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ, ਮੁੱਢਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ, ਪੰਕਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਵਿਭਿੰਨ ਪਾਸਾਰ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਪਰਬਜੀਤ ਕੌਰ, ਪਰਸਾ ਦਾ ਰਚਨਾ ਸੰਸਾਰ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਪਰਮਜੀਤ ਢੀਂਗਰਾ, ਪਰਸਾ ਚਿੰਤਨ-ਚੇਤਨਾ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ: ਵਿਰਸਾ ਤੇ ਵਰਤਮਾਨ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਸਾਂਝ, ਪੰਜਾਬੀ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਨਾਵਲ, ਸਿਰਜਨਾ ਪ੍ਰੈੱਸ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਸੁਖਬੀਰ ਕੌਰ ਮਾਹਲ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਦੀ ਦੁਖਾਂਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਖਾਹਰਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਵਿਚ ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਕ ਚੇਤਨਾ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ (ਸੰਪਾ.), ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਦਾ ਨਾਵਲੀ ਜਗਤ, ਨਿਊ ਬੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ।
- ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਡਾ.), ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਦੀ ਗਲਪ ਸੰਵੇਦਨਾ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਟੀ. ਆਰ. ਵਿਨੋਦ, ਆਓ ਨਾਵਲ ਪੜ੍ਹੀਏ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- _____, ਨਾਵਲ ਆਲੋਚਨਾ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਕੋਸ਼, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ:

- ਸੁਰਤਿ ਬਸੰਤ 2024, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ, ਗਲਪ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਖੋਜ ਦਰਪਣ, ਗਲਪ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

**M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEG)**

**Semester-III
MPBI-5313: ਪੇਪਰ ਤੇਰ੍ਹਵਾਂ
ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ-I**

Credit & Marks Distribution of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/Hours per week	Credit distribution			Total Marks 100		Time allowed in Exam
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment	
ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ-I MPBI-5313	75	5	4	1	0	75	25	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਆਂਤਰਿਕ ਬਣਤਰ ਦਾ ਗਿਆਨ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਭਾਸ਼ਾਈ ਅਧਿਐਨ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- CO 1 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।
CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਸਮਝੇਗਾ।
CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।
CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਮਾਡਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 15-15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 10 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

- ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ** : ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : ਸੌਸਿਊਰ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : ਨੌਮ ਚਾਮਸਕੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸਿਧਾਂਤ
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਮਾਡਲ

ਯੂਨਿਟ ਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- (ੳ) ਭਾਸ਼ਾ: ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
 (ਅ) ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਖੇਤਰ
 (ੲ) ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

(ੳ) ਸੌਸਿਊਰ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ: ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਬੋਲੀ (Langue and Parole); ਚਿਹਨ, ਚਿਹਨਕ ਤੇ ਚਿਹਨਤ (Sign, Signifier & Signified); ਇਕਾਲਕ (Synchronic) ਅਤੇ ਬਹੁਕਾਲਕ (Diachronic) ਅਧਿਐਨ; ਕੜੀਦਾਰ (Syntagmatic) ਅਤੇ ਲੜੀਦਾਰ (Paradigmatic) ਸੰਬੰਧ

(ਅ) ਚਿਹਨ ਵਿਗਿਆਨ (Semiology)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

(ੳ) ਨੌਮ ਚਾਮਸਕੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸਿਧਾਂਤ: ਰੂਪਾਂਤਰੀ ਨੋਮ, ਵਾਕਸ਼ ਉਸਾਰੀ ਨੋਮ, ਰੂਪਧੁਨੀਆਤਮਕ ਨੋਮ

(ਅ) ਵਾਕ ਵਿਉਂਤ ਅਤੇ ਜੜ੍ਹਤ (Embedding)

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

(ੳ) ਨਿਕਟ ਅੰਗ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿਧੀ

(ਅ) ਰੂਪਾਂਤਰੀ ਵਿਆਕਰਨ

(ੲ) ਸਿਸਟਮੀ ਵਿਆਕਰਨ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ:

- ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ।
- ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- _____, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਕਵਲਜੀਤ ਕੌਰ ਜੱਸਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਕੁਝ ਪੱਖ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਕਾਲਾ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬ ਬੁੱਕ ਸਟੋਰ, ਦਿੱਲੀ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪ੍ਰੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਸਿਧਾਂਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਮਦਾਨ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ: ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕੋਸ਼, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ: ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਸਰੂਪ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਮਿੰਨੀ ਸਲਵਾਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ: ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਕਲਪ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਵੇਦ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ, ਪਰਿਚਾਇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਦੀਪਕ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਜਲੰਧਰ।

M.A. PUNJABI PROGRAMME
Semester-III

MPBI-5314: ਪੇਪਰ ਚੌਦਵਾਂ
ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ

Credit & Marks Distribution of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/ Hours per week	Credit distribution			Total Marks 100		Time allowed in Exam
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment	
ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ MPBI-5314	75	5	4	1	0	75	25	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮਸਾਖੀ ਬਾਰੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਨਿਕਾਸ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ/ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਿਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- CO 1 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਾਰਤਕ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।
CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੱਧਕਾਲੀ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਜਨਮ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਰੂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।
CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੱਧਕਾਲੀ ਵਾਰਤਕ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।
CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ/ਸਮਝਣ ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 15-15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 10 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

- ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ :** ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮਸਾਖੀ : ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.)
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਡਾ. ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.)
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ
 (ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚ ਅੰਕਿਤ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ)

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ
 ਅ. ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ
 ਈ. ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪ
 ਸ. ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮਸਾਖੀ : ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.) : ਨਾਇਕ ਦਾ ਬਿੰਬ
ਅ. ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮਸਾਖੀ : ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.) : ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਮਿਥਿਹਾਸ
ੲ. ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮਸਾਖੀ : ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.) : ਗੁਰਮਤਿ ਦਰਸ਼ਨ
ੳ. ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮਸਾਖੀ : ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.) : ਵਾਰਤਕ ਕਲਾ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਡਾ. ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.) : ਵਿਧਾਗਤ ਅਧਿਐਨ
ਅ. ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਡਾ. ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.) : ਜਨਮਸਾਖੀ ਪਰੰਪਰਾ
ੲ. ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਡਾ. ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.) : ਟੀਕੇ, ਪਰਮਾਰਥ, ਗੋਸ਼ਟਿ ਤੇ ਅਨੁਵਾਦ ਪਰੰਪਰਾ
ੳ. ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਡਾ. ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.) : ਵਾਰਤਕ ਪੈਰ੍ਹੇ ਦਾ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- ੳ. ਵਾਰਤਕ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿਧੀ
ਅ. ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮਸਾਖੀ: ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ
ੲ. ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ: ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ
(ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਗ 'ਅ' ਅਤੇ 'ੲ' ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚ ਅੰਕਿਤ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ)

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ:

- ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਰਸ਼ੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ: ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਵਾਰਤਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਜਨਮ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੈਪਸੂ ਬੁੱਕ ਡਿਪੂ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ, ਤੇਜਵੰਤ ਮਾਨ (ਸੰਪਾ.), ਵਾਰਤਕੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਰਾਜਬੀਰ ਕੌਰ, ਪੁਰਾਤਨ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਮਨਮੋਹਨ ਕੇਸਰ, ਗੱਦ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਪੈਪਸੂ ਬੁੱਕ ਡਿਪੂ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ ਥਾਪਰ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਪੁਨਰ ਵਿਚਾਰ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
- ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਕਸੇਲ, ਗਦ ਅਧਿਐਨ (ਵਿਧੀ ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ), ਅਮਰਜੀਤ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ: ਸੰਚਾਰ ਤੇ ਵਿਉਂਤ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ, ਮੱਧਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਮੰਥਨ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ।
- ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੰਦਾ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ: ਪੁਨਰ ਨਿਰੀਖਣ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਸਾਖੀ-ਸੁਰਤਿ, ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਨਮਸਾਖੀ/ ਮਿੱਥ ਵਿਗਿਆਨ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ।
- ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮਸਾਖੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਿਕ ਅਧਿਐਨ, ਪੈਪਸੂ ਬੁੱਕ ਡਿਪੂ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਨਮਸਾਖੀ ਪਰੰਪਰਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਨਮਸਾਖੀਆਂ ਦਾ ਤਾਤਵਿਕ ਅਧਿਐਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਕਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ, ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

**M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEG)**

**Semester-III
MPBI-5315: ਪੇਪਰ ਪੰਦਰਵਾਂ
ਆਪਸ਼ਨ-1
ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ**

Credit & Marks Distribution of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/Hours per week	Credit distribution			Total Marks 100		Time allowed in Exam
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment	
ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ MPBI-5315	60	4	4	0	0	75	25	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਕ ਗਿਆਨ, ਉਤਪਤੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਝੁਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੱਛੇ ਪਏ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

CO 1 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਇਕਾਂਗੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰੰਗਮੰਚ ਨਾਲ ਜੁੜੇਗਾ।

CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇਗਾ।

CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ, ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਅਤੇ ਆਤਮਜੀਤ ਦੀ ਲੇਖਣੀ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 15-15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 10 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ** : ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : ਪੱਤਣ ਦੀ ਬੇੜੀ (ਇਕਾਂਗੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) : ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : ਇਸ਼ਕ ਬਾਝ ਨਮਾਜ਼ ਦਾ ਹੱਜ ਨਾਹੀ (ਲਘੂ-ਨਾਟ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) : ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : ਮੁੜ ਆ ਲਾਮਾਂ ਤੋਂ (ਨਾਟਕ) : ਆਤਮਜੀਤ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਨਾਟਕ ਦੀ ਵਿਧਾ
 ਅ. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਅ
 ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ : ਨਵੀਨਤਮ ਰੁਝਾਣ
 ਸ. ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ : ਵਿਧਾਗਤ ਨਿਖੇੜ
 ਹ. ਨਾਟਕ ਤੇ ਰੰਗਮੰਚ : ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ੳ. ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ	: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਪੱਤਣ ਦੀ ਬੇੜੀ	: ਥੀਮਕ ਸਰੋਕਾਰ
ੲ. ਪੱਤਣ ਦੀ ਬੇੜੀ	: ਪਾਤਰ-ਪ੍ਰਬੰਧ
ਸ. ਪੱਤਣ ਦੀ ਬੇੜੀ	: ਨਾਟ-ਜੁਗਤਾਂ/ਰੰਗਮੰਚੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ੳ. ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ	: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਇਸ਼ਕ ਬਾਝ ਨਮਾਜ਼ ਦਾ ਹੱਜ ਨਾਹੀ	: ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਪਾਸਾਰ
ੲ. ਇਸ਼ਕ ਬਾਝ ਨਮਾਜ਼ ਦਾ ਹੱਜ ਨਾਹੀ	: ਪਾਤਰ-ਪ੍ਰਬੰਧ
ਸ. ਇਸ਼ਕ ਬਾਝ ਨਮਾਜ਼ ਦਾ ਹੱਜ ਨਾਹੀ	: ਨਾਟ-ਜੁਗਤਾਂ/ਰੰਗਮੰਚੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ੳ. ਆਤਮਜੀਤ	: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਮੁੜ ਆ ਲਾਮਾਂ ਤੋਂ	: ਥੀਮਕ ਸਰੋਕਾਰ
ੲ. ਮੁੜ ਆ ਲਾਮਾਂ ਤੋਂ	: ਪਾਤਰ-ਪ੍ਰਬੰਧ
ਸ. ਮੁੜ ਆ ਲਾਮਾਂ ਤੋਂ	: ਨਾਟ-ਜੁਗਤਾਂ/ਰੰਗਮੰਚੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ:

- ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਦੇ ਲੋਕ-ਕਥਾ ਆਧਾਰਿਤ ਨਾਟਕ, ਬਿਸ਼ਨ ਚੰਦ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ, ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ ਦੀ ਨਾਟਕ ਕਲਾ, ਲੋਕਾਇਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਬ੍ਰਹਮਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ: ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਭਰਤਮੁਨੀ (ਜੀ.ਐਨ. ਰਾਜਗੁਰੂ-ਅਨੁ.), ਨਾਟਯ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਓਮਾ ਸੇਠੀ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਆਲੋਚਨਾ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਕੋਸ਼, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- _____, ਆਤਮਜੀਤ ਦੀ ਨਾਟ ਸੰਵੇਦਨਾ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ: ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ: ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਹਰਜੋਧ ਸਿੰਘ, ਔਲਖ ਇਕ ਬਹੁਪਰਤੀ ਸੰਵਾਦ, ਵੈਲਵਿਸ਼ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਹਰਪ੍ਰੀਤ, ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਦੀ ਨਾਟ-ਸੰਵੇਦਨਾ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ ਦੇ ਨਾਟਕ: ਥੀਮਕ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਵਿਧਾ, ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਅਸ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਚਿਹਨ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬੁੱਕਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ ਡਾ. (ਸੰਪਾ.), ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਦੀਆਂ ਨਾਟ-ਜੁਗਤਾਂ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਸਬਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਗਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਮੰਚ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਮਦੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ: ਮੇਰੇ ਚੋਣਵੇਂ ਇਕਾਂਗੀ ਅਤੇ ਲਘੂ ਨਾਟ-ਕਲਾ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਦੀ ਲਘੂ-ਨਾਟ ਕਲਾ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ ਦੀ ਨਾਟ-ਭੂਮੀ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ, ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਨਾਟ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਡਾ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਆਤਮਜੀਤ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਆਤਮਜੀਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਨਾਟਕ, ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼ ਦਿੱਲੀ।

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ:

- ਸਾਹਿਤ ਸਮਾਚਾਰ, ਨਾਟਕ ਅੰਕ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ, ਨਾਟਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਨਾਟ-ਸੈਲੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

**M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEG)**

Semester-III
MPBI-5315B: ਪੇਪਰ ਸੋਲਵਾਂ
ਆਪਸ਼ਨ-II

ਵਿਸ਼ਵ ਕਲਾਸਿਕੀ ਸਾਹਿਤ

Credit & Marks Distribution of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/Hours per week	Credit distribution			Total Marks 100		Time allowed in Exam
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment	
ਵਿਸ਼ਵ ਕਲਾਸਿਕੀ ਸਾਹਿਤ MPBI-5315B	60	4	4	0	0	75	25	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਲਾਸਿਕ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਦਾ ਬੋਧ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਕਲਾਸਿਕ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾਸਿਕ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਅਨੁਵਾਦ ਦੌਰਾਨ ਦਰਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਬੋਧ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਲਾਸਿਕ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਲਾਸਿਕ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਸ਼ਵ ਕਲਾਸਿਕ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾਸਿਕ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਅਨੁਵਾਦ ਦੌਰਾਨ ਦਰਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕਲਾਸਿਕ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 15-15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 10 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈੱਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

- ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ** : ਵਿਸ਼ਵ ਕਲਾਸਿਕੀ ਸਾਹਿਤ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : ਚੈਖਵ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ : ਡਾ. ਕਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਅਨੁ.)
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : ਗੀਤਾਂਜਲੀ : ਰਾਬਿੰਦਰ ਨਾਥ ਟੈਗੋਰ (ਪ੍ਰੋ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਡਾ. ਅਮਰ ਕੋਮਲ, ਅਨੁ.)
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : ਬੁੱਢਾ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰ : ਅਰਨੈਸਟ ਹਮਿੰਗਵੇ (ਨਿਰਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਨੁ.)

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਕਲਾਸਿਕ ਸਾਹਿਤ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ
 ਅ. ਵਿਸ਼ਵ ਕਲਾਸਿਕੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾਸਿਕੀ ਸਾਹਿਤ
 ਈ. ਅਨੁਵਾਦ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਕਿਸਮਾਂ
 ਸ. ਸਾਹਿਤਕ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ੳ. ਚੈਖਵ	: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਚੈਖਵ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ	: ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ
ੲ. ਚੈਖਵ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ	: ਯਥਾਰਥ ਬੋਧ
ਸ. ਚੈਖਵ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ	: ਕਲਾ-ਪੱਖ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ੳ. ਰਾਬਿੰਦਰ ਨਾਥ ਟੈਗੋਰ	: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਗੀਤਾਂਜਲੀ	: ਮੂਲ ਸਰੋਕਾਰ
ੲ. ਗੀਤਾਂਜਲੀ	: ਕੁਦਰਤ-ਚਿਤਰਨ
ਸ. ਗੀਤਾਂਜਲੀ	: ਕਲਾਤਮਕ-ਪੱਖ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ੳ. ਅਰਨੈਸਟ ਹਮਿੰਗਵੇ	: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਬੁੱਢਾ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰ	: ਪਾਤਰ-ਚਿਤਰਨ
ੲ. ਬੁੱਢਾ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰ	: ਕਲਾਤਮਕ-ਪੱਖ
ਸ. ਬੁੱਢਾ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰ	: ਮਾਨਵੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਗਾਥਾ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਸੁਖਬੀਰ ਕੌਰ ਮਾਹਲ (ਸੰਪਾ.), **ਕਲਾਸਿਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ: ਨਿਰਧਾਰਣ ਅਤੇ ਪੁਨਰ-ਮੁੱਲਾਂਕਣ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਜੰਗ ਬਹਾਦੁਰ ਗੋਇਲ, **ਵਿਸ਼ਵ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਨਾਵਲ**, ਭਾਗ 1-4, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜੰਗ ਬਹਾਦੁਰ ਗੋਇਲ, **ਮੁਹੱਬਤਨਾਮਾ**, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, **ਵਾਦ ਚਿੰਤਨ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਜਸਪਾਲ ਕੌਰ, **ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਮੌਖਿਕ ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ**, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
- ਅੱਛਰੂ ਸਿੰਘ ਤੇ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਉੱਭਾ (ਅਨੁ.), **ਬੁੱਢਾ ਆਦਮੀ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਭੋਲਾਨਾਥ ਤਿਵਾੜੀ, **ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ**, ਵੰਦਨਾ ਬੁੱਕ ਏਜੰਸੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਭੋਲਾਨਾਥ ਤਿਵਾੜੀ, **ਅਨੁਵਾਦ ਵਿਗਿਆਨ**, ਵੰਦਨਾ ਬੁੱਕ ਏਜੰਸੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਭੋਲਾਨਾਥ ਤਿਵਾੜੀ, **ਕਾਵਯਾਨੁਵਾਦ ਕੀ ਸਮਸਯਾਏਂ**, ਵੰਦਨਾ ਬੁੱਕ ਏਜੰਸੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਭੋਲਾਨਾਥ ਤਿਵਾੜੀ ਔਰ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਾਥਾ, **ਅਨੁਵਾਦ ਕੀ ਵਯਾਵਹਾਰਿਕ ਸਮਸਯਾਏਂ**, ਵੰਦਨਾ ਬੁੱਕ ਏਜੰਸੀ, ਦਿੱਲੀ।
- Bassnett-Meguire, S., **Translation Studies**, Methuen
- Sankar Basu, **Chekhov and Tagore: A Comparative study of their stories**, Sterling Publishers, New Delhi.

**M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEG)**

**Semester-IV
MPBI-5416: ਪੇਪਰ ਸੋਲ੍ਹਵਾਂ
ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1960 ਤੋਂ ਬਾਅਦ)**

Credit & Marks Distribution of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/Hours per week	Credit distribution			Total Marks 100		Time allowed in Exam
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment	
ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1960 ਤੋਂ ਬਾਅਦ) MPBI-5416	75	5	4	1	0	75	25	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਝੁਕਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪਰਪੱਕ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਕਾਵਿ ਕਲਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- CO 1 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਝੁਕਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।
CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹੁਨਰ ਵਿਚ ਪਰਪੱਕ ਹੋਵੇਗਾ।
CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇਗਾ।
CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਮਕਾਲੀ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਕਲਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 15-15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 10 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

- ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ** : ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ : ਸਿੱਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : ਮੈਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕਰੋ : ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦਰਗਾਹ : ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : ਸਾਡੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ : ਪਾਸ਼

**ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ
ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ**

- ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1960 ਤੋਂ ਬਾਅਦ): ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
 ਓ. 1960 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ 1960 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ : ਮੂਲ ਨਿਖੇੜਾ
 ਅ. 1960 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ
 ਏ. 1960 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
 ਸ. ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਝੁਕਾਅ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ੳ. ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ	: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਮੈਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕਰੋ	: ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰ
ੲ. ਮੈਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕਰੋ	: ਬਿਰਹਾ ਅਨੁਭਵ
ਸ. ਮੈਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕਰੋ	: ਕਲਾ ਪੱਖ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ੳ. ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ	: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦਰਗਾਹ	: ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ
ੲ. ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦਰਗਾਹ	: ਕਾਵਿ-ਚੇਤਨਾ
ਸ. ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦਰਗਾਹ	: ਕਾਵਿ-ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ੳ. ਪਾਸ਼: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ	
ਅ. ਸਾਡੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ	: ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ
ੲ. ਸਾਡੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ	: ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਪਰਿਪੇਖ
ਸ. ਸਾਡੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ	: ਕਾਵਿ-ਜੁਗਤਾਂ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ:

- ਅਤਰ ਸਿੰਘ, ਕਾਵਿ-ਅਧਿਐਨ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਆਤਮ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਸ਼ਬਦ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਸੰਵਾਦ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ ਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਰਾਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਈ ਆਧਾਰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਗੁਰਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ: ਦੇਹ ਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀ, ਮਦਾਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਦੀਪਕ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਕਾਮ, ਕਾਮਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ-ਕਾਵਿ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ, ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਤੇਜਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦਾ ਕਾਵਿ-ਸੰਸਾਰ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਸੁਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ ਤੇ ਵਨੀਤਾ (ਸੰਪਾ.), ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸੰਵਾਦ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਤੇਜਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਪਾਸ਼ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੀਂਗਰਾ (ਸੰਪਾ.), ਪਾਸ਼ ਕਾਵਿ : ਪਾਠ ਤੇ ਪ੍ਰਵਚਨ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪਾਲ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), ਜਿੱਥੇ ਕਵਿਤਾ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਸਰਹਿੰਦ।
- ਸੁਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਅਧਿਐਨ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

**M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEG)**

**Semester-IV
MPBI-5417: ਪੇਪਰ ਸਤਾਰਵਾਂ
ਪੰਜਾਬੀ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ**

Credit & Marks Distribution of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/Hours per week	Credit distribution			Total Marks 100		Time allowed in Exam
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment	
ਪੰਜਾਬੀ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ MPBI-5417	75	5	4	1	0	75	25	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਸਿਧਾਂਤਕ ਚੌਖਟੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਚੋਣਵੇਂ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਸਮਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

CO 1 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣੇਗਾ।

CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣੇਗਾ।

CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਅਤੇ ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ।

CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੋਣਵੇਂ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਸਮਝ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 15-15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 10 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈੱਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : ਨਵੇਂ ਲੋਕ : ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : ਮੌਤ ਅਲੀ ਬਾਬੇ ਦੀ : ਅਜੀਤ ਕੌਰ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਨਵੀਨ ਧਾਰਾ (ਚੋਣਵੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ)

(ਸੰਪਾ. ਡਾ. ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ

ਅ. ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ : ਆਰੰਭ ਤੇ ਵਿਕਾਸ

ੲ. ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ : ਸਥਿਤੀ, ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੇ ਨਵੇਂ ਰੁਝਾਨ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ੳ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ	: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਨਵੇਂ ਲੋਕ	: ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰ
ੲ. ਨਵੇਂ ਲੋਕ	: ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ
ਸ. ਨਵੇਂ ਲੋਕ	: ਕਹਾਣੀ ਕਲਾ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ੳ. ਅਜੀਤ ਕੌਰ	: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਮੌਤ ਅਲੀ ਬਾਬੇ ਦੀ	: ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰ (ਸਮਾਜਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ, ਨਾਰੀ)
ੲ. ਮੌਤ ਅਲੀ ਬਾਬੇ ਦੀ	: ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ
ਸ. ਮੌਤ ਅਲੀ ਬਾਬੇ ਦੀ	: ਕਹਾਣੀ ਕਲਾ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਨਵੀਨ ਧਾਰਾ (ਚੋਣਵੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ)

ੳ. ਜੀਵਨੀ ਮੂਲਕ ਪਾਸਾਰ
ਅ. ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰ
ੲ. ਕਲਾ-ਜੁਗਤਾਂ
ਸ. ਜੀਵਨ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ:

- ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, **ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ**, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ ਤੇ ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ, **ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਫਰ ਤੇ ਸ਼ਾਸਤਰ**, ਭਾਗ 1-2, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ, **ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰ**, ਪੁਸ਼ਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
- _____, **ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ: ਸਰੂਪ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਫ਼ਰੈਂਕ, **ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ**, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਟੀ. ਆਰ. ਵਿਨੋਦ, **ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ: ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, **ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), **ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸ਼ਾਸਤਰ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੰਦੀ, **ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ : ਇਕ ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ**, ਜੈਨ ਸਨਜ਼ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਸਰਹਿੰਦ।
- ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ, **ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਸ਼ਾਸਤਰ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਪਰਦੀਪ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), **ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ : ਦਸ਼ਾ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾ**, ਕੇ. ਜੀ. ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, **ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ, **ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਸ਼ਾਹਰਾਹ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____ (ਸੰਪਾ.), **ਮੌਤ ਅਲੀ ਬਾਬੇ ਦੀ : ਪਰਤਾਂ ਸੰਗ ਸੰਵਾਦ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਰਜਨੀਸ਼ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਪਾਤਰ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- _____, **ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਚੰਦ ਤੇ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, **ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ**, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ।
- ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ, **ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਬਦਲਦੇ ਪਰਿਪੇਖ**, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ:

- **ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ**, ਗਲਪ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- **ਖੋਜ ਦਰਪਣ**, ਗਲਪ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

**M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEG)**

Semester-IV

**MPBI-5418: ਪੇਪਰ ਅਠਾਰ੍ਹਵਾਂ
ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ-II**

Credit & Marks Distribution of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/Hours per week	Credit distribution			Total Marks 100		Time allowed in Exam
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment	
ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ-II MPBI-5418	75	5	4	1	0	75	25	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਆਂਤਰਿਕ ਬਣਤਰ ਦਾ ਗਿਆਨ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- CO 1 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਅਤੇ ਆਰਥੋਗ੍ਰਾਫੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।
CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਰਥ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਜਾਣੇਗਾ।
CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਧੁਨੀ ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਧੁਨੀ ਵਿਉਂਤ ਦੇ ਸਰੂਪ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।
CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 15-15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 10 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

- ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ :** ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਅਤੇ ਆਰਥੋਗ੍ਰਾਫੀ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : ਅਰਥ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : ਧੁਨੀ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਧੁਨੀ ਵਿਉਂਤ
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ: ਦਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ

ਯੂਨਿਟ ਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- (ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ : ਵਿਆਕਰਨਕ ਇਕਾਈਆਂ (ਵਾਕ, ਉਪਵਾਕ, ਵਾਕੰਸ਼, ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਭਾਵੰਸ਼) ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨਕ ਵਰਗਾਂ (ਵਚਨ, ਲਿੰਗ, ਕਾਲ, ਵਾਚ, ਪੁਰਖ, ਕਾਰਕ ਤੇ ਆਸਪੈਕਟ) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਬਣਤਰ
(ਅ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਅਤੇ ਆਰਥੋਗ੍ਰਾਫੀ : ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਆਰਥੋਗ੍ਰਾਫੀ ਦੇ ਤੱਤ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- (ੳ) ਅਰਥ-ਵਿਗਿਆਨ : ਭਾਰਤੀ ਅਰਥ ਸਿਧਾਂਤ, ਅਰਥ ਆਧਾਰਤ ਸ਼ਬਦ ਵੰਨਗੀਆਂ (ਸਮਾਨਾਰਥਕ, ਵਿਰੋਧਾਰਥਕ, ਬਹੁਅਰਥਕ, ਸਮੂਹਅਰਥਕ, ਸਮਨਾਮ ਸ਼ਬਦ), ਅਰਥ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ (ਅਰਥ ਵਿਸਤਾਰ, ਅਰਥ ਸੰਕੋਚ, ਅਰਥ ਪਲਟਾ)
- (ਅ) ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ : ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸੰਕਲਪ, ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ (ਮਾਝੀ, ਮਲਵਈ, ਦੁਆਬੀ ਅਤੇ ਪੁਆਧੀ) ਜਾਣ-ਪਛਾਣ, ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- (ੳ) ਧੁਨੀ ਵਿਗਿਆਨ : ਖੰਡੀ ਧੁਨੀਆਂ ਅਤੇ ਅਖੰਡੀ ਧੁਨੀਆਂ
- (ਅ) ਪੰਜਾਬੀ ਧੁਨੀ ਵਿਉਂਤ : ਸਵਰ ਅਤੇ ਵਿਅੰਜਨ ਧੁਨੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ-ਵਿਉਂਤ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- (ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਕਾਸ : ਦਸ਼ਾ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾ
- (ਅ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ : ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ
- (ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸੂਚਨਾ-ਸੰਚਾਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ:

- ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, **ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ**, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- _____, **ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ**, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, **ਕਾਲਜ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ**, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਕਵਲਜੀਤ ਕੌਰ ਜੱਸਲ, **ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਕੁਝ ਪੱਖ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ : ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੇ ਇਕਾਈਆਂ**, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ।
- ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ ਤੇ ਹੋਰ, **ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਆਕਰਨ**, ਭਾਗ I, II, III, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ।
- ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ (ਸੰਪਾ.), **ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ : ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ**, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ।
- ਦੁਨੀ ਚੰਦ, **ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ**, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ**, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- _____, **ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਰੋਤ ਤੇ ਬਣਤਰ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, **ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ : ਸਰੋਤ ਤੇ ਸਰੂਪ**, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, **ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਮਿੰਨੀ ਸਲਵਾਨ, **ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ : ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਕਲਪ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਵੇਦ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ, **ਪਰਿਚਾਇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ**, ਦੀਪਕ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਜਲੰਧਰ।
- ਡਾ. ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), **ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ:

- **ਸੰਵਾਦ**, ਅੰਕ 12, ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਐਨ ਵਿਭਾਗ, ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- **ਸੰਵਾਦ**, ਅੰਕ 15, ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਐਨ ਵਿਭਾਗ, ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- **ਸੰਵਾਦ**, ਅੰਕ 16, ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਐਨ ਵਿਭਾਗ, ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

**M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEG)**

**Semester-IV
MPBI-5419: ਪੇਪਰ ਉੱਨੀਵਾਂ
ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ**

Credit & Marks Distribution of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/Hours per week	Credit distribution			Total Marks 100		Time allowed in Exam
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment	
ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ MPBI-5419	75	5	4	1	0	75	25	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਨਿਕਾਸ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਗਦ ਅਤੇ ਪਦ ਦੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਵਾਰਤਕ ਦੀਆਂ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਵੰਨਗੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ/ਸਮਝਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- CO 1 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਵਾਰਤਕ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।
CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।
CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਵਾਰਤਕ ਦੀਆਂ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਵੰਨਗੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।
CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 15-15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 10 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈੱਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

- ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ :** ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
- ਭਾਗ-ਦੂਜਾ :** ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਲੇਖ (ਨਿਬੰਧ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ) : ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ
- ਭਾਗ-ਤੀਜਾ :** ਚੋਲਾ ਟਾਕੀਆਂ ਵਾਲਾ (ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ) : ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ
- ਭਾਗ-ਚੌਥਾ :** ਹੁਸੀਨ ਚਿਹਰੇ (ਰੇਖਾ-ਚਿਤਰ) : ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਪੁਰਾਤਨ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ: ਸਰੂਪ ਤੇ ਅੰਤਰ-ਨਿਖੇੜ
 ਅ. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ
 ਏ. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪ
 ਸ. ਨਵੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ੳ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ	: ਜੀਵਨ ਰਚਨਾ
ਅ. ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਲੇਖ	: ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ
ੲ. ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਲੇਖ	: ਵਿਸ਼ਵ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ
ਸ. ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਲੇਖ	: ਵਾਰਤਕ ਸ਼ੈਲੀ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ੳ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ	: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਚੋਲਾ ਟਾਕੀਆਂ ਵਾਲਾ	: ਆਤਮ ਬਿੰਬ
ੲ. ਚੋਲਾ ਟਾਕੀਆਂ ਵਾਲਾ	: ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਰੋਕਾਰ
ਸ. ਚੋਲਾ ਟਾਕੀਆਂ ਵਾਲਾ	: ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਜੋਂ ਪਰਖ/ਵਿਧਾਗਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ੳ. ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ	: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਹੁਸੀਨ ਚਿਹਰੇ	: ਥੀਮਕ ਸਰੋਕਾਰ
ੲ. ਹੁਸੀਨ ਚਿਹਰੇ	: ਜੀਵਨ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ
ਸ. ਹੁਸੀਨ ਚਿਹਰੇ	: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ:

- ਅਭਿਨਾਸ਼ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰ : ਸਰੂਪ ਤੇ ਸਾਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ : ਇਕ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਅਰਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਵੈਜੀਵਨੀ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਿਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਿਬੰਧ : ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ, ਸ਼ਰਬਤ ਦੀਆਂ ਘੁੱਟਾਂ, ਨਵਯੁਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਧਰਮਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨੀ : ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਧਰਮਪਾਲ ਸਿੰਗਲ, ਵਾਰਤਕਕਾਰ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਮਾਈ ਹੀਰਾਂ ਗੇਟ, ਜਲੰਧਰ।
- ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਤੇ ਵਾਰਤਕਕਾਰ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ : ਇਕ ਅਧਿਐਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਫਰਨਾਮਾ : ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੁਮਾਰ, ਆਰਸੀ : ਸਾਹਿਤਕ ਸਮੀਖਿਆ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ, ਵਾਰਤਕ ਤੇ ਵਾਰਤਕ ਸ਼ੈਲੀ, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਿੱਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਸੈਮੀਨਾਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਪਰਮੀਤ ਕੌਰ, ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰ : ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਤਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਵੈਜੀਵਨੀ : ਮਨੋਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣੀ ਪੜ੍ਹਤ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
- ਰਛਪਾਲ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਫਰਨਾਮਾ : ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਵੈਜੀਵਨੀ : ਇਕ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ : ਸਰੂਪ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਸੁਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ ਤੇ ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ : ਪੁਨਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ:

- ਖੋਜ ਦਰਪਣ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਜਨਵਰੀ 1998, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸਾਹਿਤ ਸਮਾਚਾਰ, ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, 1969 ਅਤੇ ਜੁਲਾਈ-ਦਸੰਬਰ 1962, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ, ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, 1981 ਅਤੇ ਪੁਰਾਤਨ ਵਾਰਤਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ-21, ਮਾਰਚ 1983, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਸਮਦਰਸ਼ੀ, ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ-96, ਫਰਵਰੀ-ਮਾਰਚ 2007.

**M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBEG)**

**Semester-IV
MPBI-5420A: ਪੇਪਰ ਵੀਹਵਾਂ, ਆਪਸ਼ਨ-I
ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ**

Credit & Marks Distribution of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/Hours per week	Credit distribution			Total Marks 100		Time allowed in Exam
			Lecture	Tutorial	Practical	Theory	Internal Assessment	
ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ MPBI-5420A	60	4	4	1	0	75	25	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਝੁਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੱਛੇ ਪਏ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- CO 1 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਰਵਾਸੀ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।
CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੂਲ ਸੰਕਲਪਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।
CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਸਮਝੇਗਾ।
CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਰਵਾਸੀ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 15-15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 10 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

|

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

- | | | |
|------------------|-------------------------------|---------------------------|
| ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ | : ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ | : ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ |
| ਭਾਗ-ਦੂਜਾ | : ਦੇਸ ਹੋਇਆ ਪਰਦੇਸ | : ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ (ਸੰਪਾ.) |
| ਭਾਗ-ਤੀਜਾ | : ਰਿਜ਼ਕ (ਨਾਵਲ) | : ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਿਲਿੰਗ |
| ਭਾਗ-ਚੌਥਾ | : ਮੇਪਲ ਦੇ ਰੰਗ (ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) | : ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.) |

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ
 ਅ. ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪਿਛੋਕੜ
 ਈ. ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
 ਸ. ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਨਵੇਂ ਰੁਝਾਨ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨੀ-ਮੂਲਕ ਵੇਰਵੇ
ਅ. ਦੇਸ ਹੋਇਆ ਪਰਦੇਸ : ਪਰਵਾਸੀ ਚੇਤਨਾ
ੲ. ਦੇਸ ਹੋਇਆ ਪਰਦੇਸ : ਥੀਮਕ ਅਧਿਐਨ
ਸ. ਦੇਸ ਹੋਇਆ ਪਰਦੇਸ : ਕਾਵਿ-ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਿਲਿੰਗ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਰਿਜ਼ਕ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰ
ੲ. ਰਿਜ਼ਕ : ਪਾਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ
ਸ. ਰਿਜ਼ਕ : ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- ੳ. ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨੀ-ਮੂਲਕ ਵੇਰਵੇ
ਅ. ਮੇਪਲ ਦੇ ਰੰਗ : ਵਿਸ਼ੇਗਤ ਅਧਿਐਨ
ੲ. ਮੇਪਲ ਦੇ ਰੰਗ : ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ
ਸ. ਮੇਪਲ ਦੇ ਰੰਗ : ਕਹਾਣੀ ਕਲਾ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ :

- ਹਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਮਖਸੂਦਪੁਰੀ, ਬਰਤਾਨਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਨਵਯੁਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਪਰਵਾਸ ਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਸੰਗ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਪਰਵਾਸੀ ਕਹਾਣੀ ਨਵੇਂ ਪਰਿਪੇਖ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਮੁੱਲ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਮਦਾਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸਵਰਨ ਚੰਦਨ, ਬਰਤਾਨਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜਨ-ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ, ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
- ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਥਰਡ ਆਈ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਕੈਨੇਡਾ।
- ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਪੁਨਰ ਸੰਵਾਦ, ਅਲਕਾ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਵਰਤਮਾਨ ਪਰਿਪੇਖ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਮੁੱਲ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਮਦਾਨ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਅਕਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ : ਪਰਵਾਸੀ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਡਾਇਸਪੋਰਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬਿਰਤਾਂਤ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਰਾਣਾ ਬਲਜਿੰਦਰ ਕੌਰ (ਡਾ.), ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਬੇਗਾਨਗੀ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ (ਸੰਪਾ.), ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਿਲਿੰਗ ਦਾ ਨਾਵਲ ਰਿਜ਼ਕ : ਅਵਾਸ-ਪ੍ਰਵਾਸ ਦਾ ਸੰਵਾਦ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਿਲਿੰਗ ਦੇ ਨਾਵਲ : ਸੰਵਾਦ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ, ਤਾਲਿਫ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ।
- ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੰਧੂ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਨਾਰੀ ਸੰਵੇਦਨਾ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ : ਇਕ ਪੁਨਰ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ।
- _____, ਪਰਵਾਸੀ ਗਲਪਕਾਰ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸੇਖਾ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਸ਼ਾ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ,

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ :

- ਆਲੋਚਨਾ, ਜਿਲਦ-29, ਅੰਕ-41, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪਰਵਾਸ, ਪੁਸਤਕ ਲੜੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

M.A. PUNJABI PROGRAMME
(CBECS)

Semester-IV
MINOR STREAM
ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ
MPBI-4210B

Credit & Marks Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Total Teaching Hours	Credits/Hours per week	Credit distribution			Total Marks 100		Time allowed in Exam
			L	T	P	Theory	Internal Assessment	
ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ MPBI-4210B	60	4	4	0	0	75	25	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਨਾਵਲ ਦੀ ਵਿਧਾ ਬਾਰੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸੂਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

CO 1 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।

CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸਮਝ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।

CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਨਾਵਲ ਬਾਰੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਮਕਾਲੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸੂਝ ਧਾਰਨ ਕਰੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 15-15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਗ ਵਿਚ 1.5-1.5 ਅੰਕ ਦੇ 10 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 2-2 ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 1-1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 75+25=100 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

- ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ** : ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : ਦੁਖ ਦਰਿਆਓਂ ਪਾਰ ਦੇ (ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ) : ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜਗਤਾਰ (ਸੰਪਾ.)
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : ਧਾੜਵੀ (ਨਾਵਲ) : ਫਰਜ਼ਦ ਅਲੀ
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : ਕੁਕਨੁਸ (ਨਾਟਕ) : ਇਸਹਾਕ ਮੁਹੰਮਦ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ
 ਅ. ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ/ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਿਛੋਕੜ
 ਏ. ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
 ਸ. ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਦੁਖ ਦਰਿਆਓਂ ਪਾਰ ਦੇ (ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ) : ਵਿਸ਼ਾ ਪੱਖ
ਅ. ਦੁਖ ਦਰਿਆਓਂ ਪਾਰ ਦੇ (ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ) : ਸਮਾਜਕ-ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੰਦਰਭ
ੲ. ਦੁਖ ਦਰਿਆਓਂ ਪਾਰ ਦੇ (ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ) : ਵਿਕਾਸ ਰੇਖਾ
ਸ. ਦੁਖ ਦਰਿਆਓਂ ਪਾਰ ਦੇ (ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ) : ਕਾਵਿ-ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਫ਼ਰਜ਼ੰਦ ਅਲੀ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਧਾੜਵੀ : ਵਿਸ਼ਾ ਪੱਖ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਮੱਸਿਆ
ੲ. ਧਾੜਵੀ : ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ
ਸ. ਧਾੜਵੀ : ਬਿਰਤਾਂਤਕ-ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- ੳ. ਇਸਹਾਕ ਮੁਹੰਮਦ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਕੁਕਨੁਸ : ਵਿਸ਼ਾ ਪੱਖ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਮੱਸਿਆ
ੲ. ਕੁਕਨੁਸ : ਪ੍ਰਤੀਕ ਪ੍ਰਬੰਧ
ਸ. ਕੁਕਨੁਸ : ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ:

- ਫ਼ਖ਼ਰ ਜ਼ਮਾਨ, ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਗਗਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਰਾਜਪੁਰਾ।
- ਜਗਤਾਰ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (1947 ਤੋਂ 2005), ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਜਾਇਜ਼ਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੀਸ਼ਾ, ਗੁਆਚਿਆ ਮਨੁੱਖ : ਫ਼ਖ਼ਰ ਜ਼ਮਾਨ, ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੀਸ਼ਾ, ਕੁਕਨੁਸ : ਪਾਠ ਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਨਸੀਬ ਬਵੇਜ਼ਾ (ਸੰਪਾ.), ਚੋਣਵਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਮਨਜੀਤਪਾਲ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਰੰਗਮੰਚ : ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ:

- ਸਮਦਰਸ਼ੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਸ਼ਬਦ ਬੂੰਦ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਹਰਿਆਣਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਪੰਚਕੂਲਾ।
- ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।